

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

**Diplomsko delo
visokošolskega programa**

**UPORABA ODLOŽILNEGA VETA DRŽAVNEGA
SVETA V LETIH 1992–2009**

Mateja Mišmaš

Ljubljana, september 2010

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**UPORABA ODLOŽILNEGA VETA DRŽAVNEGA SVETA V LETIH
1992–2009**

Kandidatka: Mateja Mišmaš

Št. Indeksa: 04035684

Mentor: izr. prof. dr. Rudi Kocjančič

Ljubljana, september 2010

POVZETEK

Diplomska naloga obravnava uporabo odločilnega veta državnega sveta v času svojega delovanja od leta 1992 do 2009, torej v sedemnajstih letih delovanja te institucije. V diplomski nalogi je predstavljena ureditev državnega sveta po ustavi, volitve in sestava državnega sveta, organizacija državnega sveta, status članov, razmerja državnega sveta do drugih državnih organov ter pristojnosti državnega sveta. Ena od najpomembnejših pristojnosti državnega sveta je tako imenovani odločilni oziroma suspenzivni veto, saj z njim državni svet vpliva na odločitve državnega zbora v zakonodajnem postopku. Državni svet z vložitvijo veta sicer ne prepreči sprejetja zakona, temveč z njegovo vložitvijo zgolj ugovarja že sprejetim odločitvam v državnem zboru. Namen odločilnega veta je sprejemanje čim bolj kakovostnih zakonov, saj ob vložitvi le-tega državni svet predlaga tudi konkretne spremembe spornih delov. Odločilni veto državni svet vlaga že od samega začetka svojega delovanja, pri čemer izstopa prvi mandat po številu vloženih vetov na posamezne zakone, drugi, tretji in začetek četrtega mandata pa so po vlaganju vetov približno enaki.

KLJUČNE BESEDE: državni svet, državni zbor, odločilni veto, mandat državnega sveta, zakonodajni postopek.

SUMMARY

This Diploma paper deals with the topic of the use of suspensive veto in the National Council in the period between 1992 and 2009, that is, during the first 17 years of its operation. The paper introduces the establishment of the National Council according to the Constitution, the elections and the composition of the National Council, the organisation of the National Council, the status of its members, relations between the National Council and other public authorities and the competences of the National Council. One of the most important competences of the National Council is the so-called suspensive veto, which the National Council can use to influence the decisions of the National Assembly during the legislative procedure. By using a veto, The National Council can not prevent the adoption of the law, but it can object the decisions of the National Assembly. The purpose of the suspensive veto is the adoption of the best possible legislation, because in the case of a veto, the National Council would also suggest possible changes to the contested decisions. The National Council has been using its power of veto since the beginning of its establishment, whereby the first term of office stands out in terms of the number of vetoes put forward on particular Acts. The number of vetoes has not decreased significantly in the second, third and the beginning of the fourth mandate of the National Council.

KEY WORDS: National Council, National Assembly, suspensive veto, term of office of the National Council, legislative procedure.

KAZALO

POVZETEK	II
SUMMARY	III
1 UVOD	1
2 DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE	3
2.1 USTAVNA UREDITEV DRŽAVNEGA SVETA.....	3
2.2 VOLITVE V DRŽAVNI SVET	3
2.3 SESTAVA DRŽAVNEGA SVETA.....	5
2.4 PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA SVETA.....	6
2.4.1 Zakonodajna pobuda	7
2.4.2 Mnenja	7
2.4.3 Zakonodajni referendum.....	8
2.4.4 Pravica do odločilnega veta.....	8
2.4.5 Ustavna pritožba	9
2.4.6 Predlog za sprejem obvezne razlage zakona.....	9
2.4.7 Parlamentarna preiskava.....	9
2.5 STATUS ČLANOV	10
2.5.1 Nezdržljivost funkcij.....	10
2.5.2 Imuniteta.....	10
2.6 ORGANIZACIJA DRŽAVNEGA SVETA	11
2.6.1 KONSTITUIRANJE DRŽAVNEGA SVETA	12
2.6.2 DELO DRŽAVNEGA SVETA	13
2.6.3 PRAVICE IN DOLŽNOSTI ČLANOV DRŽAVNEGA SVETA.....	13
2.7 RAZMERJA DRŽAVNEGA SVETA DO DRUGIH DRŽAVNIH ORGANOV	15
2.7.1 Razmerje državnega sveta do državnega zbora	15
2.7.2 Razmerje državnega sveta do vlade.....	16
3 ODLOŽILNI VETO DRŽAVNEGA SVETA	17
3.1 PRAVNA UREDITEV VETA	17
3.2 ROK ZA VLOŽITEV VETA	18
3.3 ROK ZA ODLOČITEV O USODI VETA V DRŽAVNEM ZBORU.....	19
3.4 MOŽNOST SPREMINJANJA ZAKONOV MED ZAKONODAJNIM POSTOPKOM S STRANI DRŽAVNEGA SVETA	20
4 UPORABA ODLOŽILNEGA VETA V LETIH 1992–2009	21

4.1	KONKRETNA PRIMERA ODLOŽILNEGA VETA NA ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU IN ZAKON O PACIENTOVIH PRAVICAH	21
4.2	UPORABA ODLOŽILNEGA VETA V POSAMEZNIH MANDATIH	23
4.2.1	Uporaba odložilnega veta v prvem mandatu.....	23
4.2.2	Uporaba odložilnega veta v drugem mandatu.....	28
4.2.3	Uporaba odložilnega veta v tretjem mandatu	32
4.2.4	Uporaba odložilnega veta v četrtem mandatu do vključno decembra 2009 35	
4.3	UPORABA ODLOŽILNEGA VETA V VSEH MANDATNIH OBDOBJIH DO VKLJUČNO DECEMBRA 2009.....	38
5	ZAKLJUČEK.....	41
	LITERATURA	43
	VIRI	44
	SEZNAM SLIK IN TABEL.....	45

1 UVOD

Po ustavi Republike Slovenije je državni svet urejen takoj za državnim zborom in pred predsednikom republike. Državni svet pa sodi poleg državnega zbora, predsednika republike, vlade, uprave, sodstva ter drugih državnih organov, kot so Računsko sodišče Republike Slovenije ter Varuh človekovih pravic in temeljnih svoboščin, med ustavne organe. Državni svet sicer ne opravlja nobene zakonodajne funkcije, ima pa možnost, da v določeni meri vpliva na odločitve, sprejete v državnem zboru, in je na ta način del zakonodajnega postopka. Tako bi se lahko reklo, da je državni svet v vlogi svetovalca državnemu zboru v po njegovem mnenju spornih delih že sprejetih zakonov. Državni svet pokaže svoje svetovanje skozi predlagane spremembe teh delov.

Državni svet v okviru svojih pristojnosti zelo pogosto uporablja odločilni veto. Odločilni veto predstavlja del zakonodajnega postopka. Po drugi alineji prvega odstavka 97. člena Zakona o Državnem svetu je odločilni veto opredeljen kot pristojnost državnega sveta zahtevati, da državni zbor pred razglasitvijo kakega zakona o njem še enkrat odloča. Pri tem gre samo za ponovno glasovanje o zakonu brez vsebinske razprave ter brez priprave izboljšane besedila zakona za kakovostne rešitve. Navzoči na seji državnega sveta le obrazložijo svoj glas, s katerimi državni svet oporeka odločitvam državnega zbora.

V diplomskem delu podrobno predstavljam državni svet ter opredeljujem in razlagam vlogo in pomen veta v zakonodajnem postopku. Na podlagi podatkov, pridobljenih iz letnih poročil državnega sveta, sem pripravila analizo uporabe vetov v posameznem mandatnem obdobju, pri tem pa sem statistične podatke tudi ustrezno komentirala. Intenzivnost vlaganja vetov pa se od mandata do mandata razlikuje s tem, da po številu vloženih vetov izstopa predvsem prvi mandat.

Diplomsko delo sestoji iz petih poglavij. Obveznemu uvodu sledi prvo večje tematsko poglavje o državnem svetu, v katerem sprva opredeljujem ureditev državnega sveta po ustavi. Temu sledi opis postopka volitev v državni svet ter njihovo sestavo. Pri tem sem opisala postopek volitev v državni svet z navedbo sestave volilnega telesa za posamezno interesno skupino. Navajam tudi vrste volitev v državnem svetu ter nekaj splošnih značilnosti poteka volilnega postopka. Poglavje nadaljujem z pristojnostmi državnega sveta, v katerem predstavljam zakonodajno pobudo, mnenja državnega sveta, zakonodajni referendum, pravico do odločilnega veta, ustavno pritožbo, predlog za sprejem obvezne razlage zakona ter parlamentarno preiskavo. Nato sem se dotaknila tudi statusa članov državnega sveta. Tu sem opredelila imuniteto ter nezdržljivost funkcij. Temu sledi razlaga organizacije državnega sveta. To podpoglavje je namenjeno predvsem konstituiranju državnega sveta, načinu izvolitve predsednika in podpredsednika državnega sveta, pravicam in obveznostim članov državnega sveta ter tudi delu državnega sveta. Poglavje zaključujem s splošno opredelitvijo razmerja do drugih temeljnih organov in z razmerjem med državnim zborom in državnim svetom ter državnim svetom in vlado.

Drugo tematsko poglavje je namenjeno odločilnemu vetu državnega sveta, v katerem sprva opredeljujem pravno ureditev veta. Nato opisujem tudi roke za vložitev veta, roke za odločitev o usodi veta v državnem zboru in možnost spreminjanja zakonov med zakonodajnim postopkom s strani državnega sveta.

Najobsežnejše je četrto poglavje, kjer je predstavljen osrednji del diplomske naloge. Nanaša se na uporabo odločilnega veta državnega sveta od začetka njegovega delovanja, se pravi od leta 1992 do 2009. V tem času so pretekli trije mandati državnega sveta, leta 2007 pa se je začel že četrti mandat. Za vsako mandatno obdobje sem pripravila graf in svojo razpredelnico, ki vsebuje število vloženih vetov in število uspešnih in neuspešnih vloženih vetov državnega sveta na posamezne zakone. Poleg razpredelnice sem pripravila tudi komentar rezultatov za posamezno leto znotraj mandatnega obdobja. Za vsako leto posebej sem navedla tudi zakone, o katerih se je ponovno odločalo v državnem zboru. Največjo intenzivnost vlaganja vetov je zaslediti v prvem mandatu, medtem ko so si drugi, tretji in začetek četrtega mandata po intenzivnosti približno podobni. V tem poglavju pa je oblikovana tudi razpredelnica in graf o skupnem pregledu uporabe vseh vloženih vetov državnega sveta od leta 1992 do vključno decembra 2009.

2 DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

2.1 USTAVNA UREDITEV DRŽAVNEGA SVETA

Ustava Republike Slovenije ureja določbe o državnem svetu v IV. poglavju z naslovom Državna ureditev. Državni svet je urejen takoj za državnim zborom, torej še pred določbami o predsedniku republike. Ustava ureja državni svet v 96. do 101. členu, v katerih je urejena sestava državnega sveta (96. člen), pristojnosti (97. člen), volitve v državni svet (98. člen), odločanje (99. člen), nezdržljivost funkcije in imuniteta (100. člen) ter poslovnik državnega sveta (101. člen).

Državnega sveta ni mogoče uvrstiti z vidika državnih funkcij, ki jih opravljajo državni organi, niti kot nosilca zakonodajne niti izvršilne in tudi ne sodne funkcije. Vendar pa njegove pristojnosti vendarle kažejo, da gre za organ, ki deluje v okviru zakonodajne funkcije, saj lahko predlaga zakone, daje veto na zakone in podobno (Grad, Kaučič, Ribičič, Kristan, 1999, str. 132).

Ustavna ureditev državnega sveta je preveč splošna, nedorečena ter pomanjkljiva v primerjavi z drugimi državnimi organi. Tako je državnemu zboru posvečeno kar 16 (šestnajst), državnemu svetu pa samo 6 (šest) členov, ki urejajo predvsem strukturo in pristojnosti državnega sveta. Ustava pa ni uredila nekaterih vprašanj, ki so pomembna za organizacijo in delovanje državnega sveta, zato je namesto tega določila, da organizacijo državnega sveta uredi poseben zakon. Tako je zakon o državnem svetu uredil vprašanja, ki bi bolj sodila v ustavo kot v zakon (Grad, Kaučič, Ribičič, Kristan, 1999, str. 132).

Drugi pravni viri, ki še urejajo državni svet, pa so: zakon o ustavnem sodišču, zakon o nezdržljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo, zakon o ustavnem sodišču, zakon o parlamentarni preiskavi, zakon o referendumu in ljudski iniciativi, poslovnik državnega sveta, ki ga državni svet sprejme z večino vseh svojih članov, in drugi poslovniki (poslovnik o parlamentarni preiskavi, poslovnik državnega zbora).

2.2 VOLITVE V DRŽAVNI SVET

Volitve v državni svet ureja zakon, ki ga sprejme državni zbor z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev (98. člen Ustave Republike Slovenije).

Splošne določbe o volitvah v državni svet in volilne postopke za volitve predstavnikov posameznih interesov za državni svet urejata zakona o državnem svetu (1.–42. člen in 64.–67. člen). Državni svetniki so voljeni prek posrednih volitev v interesnih organizacijah oziroma lokalnih skupnostih po volilnih telesih (prek elektorjev).

Zakon o državnem svetu (v nadaljevanju: ZDSve), ki je bil sprejet leta 1992, določa aktivno in pasivno volilno pravico. Pravico voliti in biti voljen imajo vsi polnoletni

državljeni, in sicer pod pogojem, da jim ni bila odvzeta poslovna sposobnost in da izpolnjujejo določene posebne pogoje. Za predstavnike delodajalcev, predstavnike delojemalcev, predstavnike kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev oziroma predstavnike negospodarskih dejavnosti je določeno, da morajo v Sloveniji opravljati ustrezno dejavnost oziroma biti v delovnem razmerju. Člane državnega sveta teh interesnih skupin volijo pod enakimi pogoji kot državljani Slovenije tudi tujci, ki v Sloveniji opravljajo ustrezno dejavnost ali so v delovnem razmerju. Nimajo pa pravice biti voljeni za člane državnega sveta. Volilna pravica tujcev temelji na 43. členu Ustave Republike Slovenije, ki pravi, da zakon lahko določi, v katerih primerih in pod katerimi pogoji imajo volilno pravico tujci. Za predstavnike lokalnih interesov pa morajo imeti stalno prebivališče v tisti volilni enoti za volitve v državni svet, v kateri kandidirajo (po Grims, 2006, str. 81). Kandidate za člane državnega sveta določijo interesne organizacije oziroma lokalne skupnosti v skladu s svojimi pravili (po Pereniču, 1998, str. 19). Po načelu relativne večine pripada mandat tistemu kandidatu, ki dobi največ glasov. Če dva ali več kandidatov dobi enako število glasov, odloči o izvolitvi žreb (21. člen). Člani državnega sveta so voljeni za dobo petih let.

Zakon o državnem svetu pa tudi podrobno opredeljuje sestavo volilnih teles za predstavnike posameznih interesov. Tako je za volitve predstavnikov delodajalcev volilno telo sestavljeno iz predstavnikov gospodarskih zbornic in združenj delodajalcev, za volitve predstavnikov delojemalcev pa iz predstavnikov reprezentativnih sindikatov. Predstavnike kmetov, obrtnikov in drugih samostojnih poklicev volijo njihove poklicne organizacije, organizirane za območje države. Šest predstavnikov negospodarskih dejavnosti volijo vsak po enega višje in visoko šolstvo, poklicne organizacije pedagoških delavcev, raziskovalcev, kulturnih in športnih delavcev, zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter strokovnih delavcev na področju socialnega varstva (po Pereniču, 1998, str. 19).

Lokalne skupnosti izvolijo od skupno štiridesetih članov kar dvaindvajset članov državnega sveta – predstavnikov lokalnih interesov. V ta namen zakon izoblikuje največ dvaindvajset volilnih enot, ki obsegajo območje ene ali več lokalnih skupnosti. Volilna enota ima svoje volilno telo, ki ga sestavljajo člani predstavniškega organa lokalnih skupnosti, če ta enota obsega območje ene skupnosti (po Pereniču, 1998, str. 19).

Volitve v Državni svet razpiše predsednik državnega zbora (ZDSve, 5. člen). Zakon o državnem svetu od 3. do 8. člena določa vrste volitev in njihov razpis. Zakon razlikuje splošne, nadomestne in ponovne volitve. »Splošne so tiste volitve, na katerih se volijo vsi člani državnega sveta in se opravijo najprej dva meseca in najkasneje petnajst dni pred iztekom petletne mandatne dobe državnega sveta, ki se računa od dneva njegove prve seje.« Če bi se mandatna doba državnega sveta iztekla med vojnim ali izrednim stanjem, se podaljša za čas trajanja takega stanja in še za šest mesecev po prenehanju vojnega ali izrednega stanja. »V takem primeru se splošne volitve opravijo najprej dva meseca in najkasneje petnajst dni pred iztekom podaljšane mandatne dobe.« Mandat prejšnjega državnega sveta preneha s prvo sejo novega državnega sveta (ZDSve, 3. člen). »Nadomestne volitve se opravijo, če

članu državnega sveta preneha mandat pred iztekom mandatne dobe državnega sveta, razen če je do izteka mandatne dobe državnega sveta preostalo manj kot šest mesecev. Nadomestne volitve se opravijo najkasneje petinsedemdeset dni po prenehanju mandata člana državnega sveta (ZDSve, 4. člen).« »Ponovne volitve se opravijo, če pristojna volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki lahko vplivajo na izid volitev, razveljavi volitve v volilnem telesu ter če državni svet oziroma ustavno sodišče v primeru pritožbe ne potrdi mandata člana državnega sveta in republiška volilna komisija ugotovi, da je potrebno opraviti ponovne volitve (ZDSve, 8. člen).« Splošne in nadomestne volitve v državni svet razpiše predsednik državnega zbora, ponovne pa pristojna volilna komisija. »Splošne volitve razpiše najprej sto petintrideset dni in najkasneje petinsedemdeset dni pred iztekom petletne oziroma podaljšane mandatne dobe državnega sveta. Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja ne sme preteči več kot devetdeset in ne manj kot šestdeset dni. Nadomestne volitve razpiše najkasneje petnajst dni po prenehanju mandata člana državnega sveta. Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja ne sme preteči več kot šestdeset dni in ne manj kot štirideset dni (ZDSve, 5. člen).

»Glasovanje se opravi tajno z glasovnicami. Neizpolnjena glasovnica ter glasovnica, iz katere volja državnega svetnika ni jasno razvidna, sta neveljavni (Poslovník DS, 8. člen).« Za člane državnega sveta so izvoljeni tisti kandidati, ki so dobili največ glasov. Če je dvoje ali več kandidatov dobilo enako število glasov, odloči o izvolitvi med njimi žreb, ki ga opravi volilni odbor (ZDSve, 21. člen).

2.3 SESTAVA DRŽAVNEGA SVETA

Državni svet je po ustavi, in sicer v 96. členu, opredeljen kot zastopstvo nosilcev socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov. Sestavljen je torej iz dveh temeljnih delov, in sicer iz predstavnikov delovnih in socialnih interesov, torej funkcionalnih interesov ter iz predstavnikov lokalnih, se pravi teritorialnih interesov.

Državni svet je sestavljen iz 40 članov, in sicer so to štirje predstavniki delodajalcev, štirje predstavniki delojemalcev, štirje predstavniki kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev, šest predstavnikov negospodarskih dejavnosti ter dvaindvajset predstavnikov lokalnih interesov.

Državni svet je že na prvi pogled sestavljen iz dveh skupin, in sicer iz predstavnikov lokalnih interesov, ki imajo v njem večino, in predstavnikov posebnih delovnih in socialnih interesov.

Sestava državnega sveta se je pokazala problematična predvsem leta 1992. Za sestavo državnega sveta so predvidevani jasno izoblikovani družbeni interesi in predvsem njihova formalna organiziranost v formalne interesne organizacije. V obdobju prvih volitev pa teh organizacij ni bilo, temveč so bile šele v nastajanju.

Ustava Republike Slovenije v 96. členu le grobo določa število članov posameznih skupin znotraj državnega sveta, medtem ko zakon o državnem svetu bolj natančno

opredeli, koliko in komu pripadajo mesta v državnem svetu. Ustava določa štiri predstavnike kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev. Zakon o državnem svetu ta štiri mesta v 28. členu razdeli na sledeči način:

- dva predstavnika kmetov, ki ga volijo poklicne organizacije kmetov, organizirane za območje države,
- 1 predstavnik obrtnikov, ki ga volijo poklicne organizacije obrtnikov, organizirane za območje države,
- 1 predstavnik samostojnih poklicev, ki ga volijo poklicne organizacije drugih samostojnih poklicev, organizirane za območje države.

Po 34. členu zakona o državnem svetu se 6 članov državnega sveta, in sicer predstavnikov negospodarskih dejavnosti, sestavi na sledeči način:

- 1 predstavnik univerz, visokih in višjih šol, ki ga volijo univerze, visoke in višje šole,
- 1 predstavnik za področje vzgoje in izobraževanja, ki ga volijo poklicne organizacije pedagoških delavcev,
- 1 predstavnik za področje raziskovalne dejavnosti, ki ga volijo poklicne organizacije raziskovalcev,
- 1 predstavnik za področje kulture in športa, ki ga volijo poklicne organizacije kulturnih in športnih delavcev,
- 1 predstavnik za področje zdravstva, ki ga volijo poklicne organizacije zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev,
- 1 predstavnik za področje socialnega varstva, ki ga volijo poklicne organizacije strokovnih delavcev na področju socialnega varstva.

Preostalih 22 mest pa pripada predstavnikom lokalnih interesov. V ta namen se sestavi 22 volilnih enot, ki so sestavljene iz ene ali več lokalnih skupnosti. V vsaki volilni enoti se izvoli 1 predstavnik. Pri tem pa naj omenim, da je ta razdelitev problematična, ker ne upošteva niti velikosti ozemeljskih enot niti števila volivcev.

Interesi, ki naj bi bili predstavljeni v državnem svetu, se v samo strukturo državnega sveta (razen lokalnih interesov) ne prelivajo dovolj razvidno. Drugi interesi pa nimajo lastnih nosilcev, temveč se prekrivajo in mešajo med seboj v vseh preostalih strukturnih elementih državnega sveta.

2.4 PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA SVETA

Državni svet nima nobenih pristojnosti, na podlagi katerih bi sam sprejemal odločitve, temveč izvršuje vse svoje pristojnosti v razmerju do državnega zbora, predvsem do njegove zakonodajne funkcije (po Kaučič in Grad, 2008, str. 207).

Pristojnosti državnega sveta so opredeljene v 97. členu ustave:

- predlaga državnemu zboru sprejem zakonov,
- daje državnemu zboru mnenje o vseh zadevah iz svoje pristojnosti,
- zahteva, da državni zbor pred razglasitvijo kakega zakona o njem še enkrat odloča (odložilni veto),
- zahteva razpis zakonodajnega referendumu,
- zahteva preiskavo o zadevah javnega pomena (parlamentarna preiskava).

Dodano je bilo z zakonom o ustavnem sodišču v 23. členu določeno, da državni svet lahko sproži postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil. Zakon o državnem svetu pa določa tudi, da ima državni svet pravico od državnih organov zahtevati pojasnila in podatke, ki se navezujejo na stvari, ki jih obravnava državni svet.

»Po ustavi je edina dolžnost državnega sveta, da na zahtevo državnega zbora izreče mnenje o posamezni zadevi (Kaučič in Grad, 2008, str. 207).«

Državni svet ni zakonodajno telo, zato nima pravice sprejemati zakonov niti drugih splošnih aktov, razen če se nanašajo na njegovo lastno organizacijo. Iz ustavnega položaja državnega sveta izhaja, da ima državni svet predvsem iniciativno, korektivno in svetovalno funkcijo. V okviru iniciativne funkcije lahko predlaga državnemu zboru sprejem zakonov, zahteva razpis zakonodajnega referendumu in zahteva parlamentarno preiskavo. V okviru drugih dveh pa lahko po lastni presoji ali na zahtevo državnega zbora daje le-temu mnenje o različnih zadevah. Poleg tega pa ima državni svet pravico do odložilnega veta, saj lahko zahteva, da državni zbor o zakonu, ki ga je že sprejel, odloča še enkrat odloča (Kaučič in Grad, 2008, str. 207).

2.4.1 Zakonodajna pobuda

Državni svet lahko predlaga državnemu zboru sprejem zakonov ali sprememb ter dopolnitev posameznih določb zakonov (prva alineja 97. člena Ustave RS). To je pomembna zakonodajna funkcija državnega sveta v procesu sprejemanja zakonov. Izraža se s pobudami in zahtevami državnih svetnikov (ZDSve, 58. člen) in predlogi komisij ter interesnih skupin državnega sveta.

2.4.2 Mnenja

Državni svet sprejema in daje državnemu zboru mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti (druga alineja 97. člena Ustave RS). Tako v državnem zboru uveljavlja interese interesnih skupin, ki so zastopane v državnem svetu. Mnenja, stališča in predloge ob obravnavi zakonov in drugih aktov s svojega delovnega področja oblikujejo tudi komisije državnega sveta.

Predsednik državnega zbora obvešča predsednika državnega sveta o sejah državnega zbora in mu pošilja vse gradivi o zadevah, ki so na dnevnem redu seje državnega zbora (1. odstavek 215. člena poslovnika državnega zbora).

Zakon o državnem svetu (2. odstavek 56. člena) določa, da državni svet in njegova delovna telesa sodelujejo z delovnimi telesi državnega zbora in jim dajejo mnenja o zadevah iz njihove pristojnosti. Poslovnik državnega zbora to določbo razčlenjuje in določa, da delovna telesa državnega zbora sodelujejo z državnim svetom in njegovimi delovnimi telesi na lastno pobudo ali na pobudo državnega sveta ali njegovih delovnih teles. Delovna telesa državnega zbora obravnavajo in se opredeljujejo do mnenj, ki jim jih dajo državni svet ali njegova delovna telesa. Na seji delovnega telesa državnega zbora lahko pri obravnavi mnenj sodeluje predstavnik državnega sveta ali njegovega delovnega telesa (219. člen Poslovnika državnega zbora).

Ko predsednik državnega zbora dobi od predsednika državnega sveta predloge, mnenja ali zahteve državnega sveta, jih takoj posreduje vsem poslancem in vladi ter zahteva od pristojnega delovnega telesa in vlade, da pošljejo državnemu zboru mnenje. Delovno telo ob obravnavi predlogov, mnenj oziroma zahtev državnega sveta zavzame do njih stališče in o tem poroča državnemu zboru. Predsednik državnega zbora obvesti predsednika državnega sveta o odločitvah državnega zbora v zvezi s predlogi, mnenji in zahtevami državnega sveta (217. člen Poslovnika državnega zbora).

Mnenja državnega sveta in njegovih komisij so objavljena v Poročevalcu Državnega sveta Republike Slovenije.

2.4.3 Zakonodajni referendum

Pomembna pristojnost državnega sveta je tudi pristojnost, da zahteva razpis referendumu. Ta pristojnost državnega sveta je urejena v Ustavi Republike Slovenije (2. odstavek 90. člena, četrta alineja 97. člena) in v zakonu o referendumu in ljudski iniciativi. V poslovniku državnega sveta (prvi odstavek 68. člena) je določeno, da vsak državni svetnik, komisija ali interesna skupina lahko da pobudo za razpis referendumu. Zahteva za razpis referendumu je v državnem svetu sprejeta (2. odstavek 99. člena ustave), če zanjo glasuje večina vseh članov državnega sveta.

Zahteva državnega sveta za razpis naknadnega zakonodajnega referendumu je zavezujoča za državni zbor. Ustava določa (2. odstavek 90. člena), da mora državni zbor razpisati referendum, če to zahteva najmanj tretjina poslancev, državni svet ali 40.000 volivcev. To ustavno določilo prevzema tudi 12. člen zakona o referendumu in ljudski iniciativi. Zakon o referendumu in ljudski iniciativi pa med drugim določa tudi roke, v katerih morajo biti vložene zahteve za razpis zakonodajnega referendumu.

2.4.4 Pravica do odločilnega veta

Na temelju te pristojnosti, ki je ena najpomembnejših pristojnosti državnega sveta, lahko državni svet zahteva od državnega zbora, da ponovno odloča o izglasovanem zakonu, vendar tokrat z zahtevnejšo večino. O ponovnem odločanju o zakonu, lahko državni svet uveljavi svojo zahtevo v sedmih dneh od sprejetja zakona (91. člen Ustave RS).

Predsednik državnega zbora obvesti predsednika državnega sveta o sprejemu zakona in mu pošlje besedilo sprejetega zakona, preden pošlje zakon v razglasitev predsedniku republike (ZDSve, 2. odst. 54. člena). Zahtevo državnega sveta, da državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča, pošlje predsednik državnega sveta predsedniku državnega zbora najkasneje v sedmih dneh od sprejetja zakona (ZDSve, 2. odst. 55. člena). Pri ponovnem odločanju mora za sprejem zakona glasovati večina vseh poslancev, razen če Ustava RS predvideva za sprejem obravnavanega zakona večje število glasov (2. odstavek 91. člena Ustave RS). Ponovna odločitev državnega zbora je dokončna.

Ponovno odločanje o zakonu na seji državnega zbora opredeljuje poslovnik državnega zbora (147., 148., 222. člen). Med drugim je določeno, da lahko predstavnik državnega sveta pred glasovanjem obrazloži zahtevo za ponovno odločanje o zakonu.

2.4.5 Ustavna pritožba

Državnemu svetu, daje zakon o Ustavnem sodišču (23. člen; Ur. l. RS, št. 64/2007) pravico, da lahko na Ustavno sodišče vloži zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov.

Državni svet lahko uporabi to pristojnost, kadar meni, da je posamezna določba del akta ali akt v celoti v nasprotju z ustavo oziroma njenimi posameznimi ustavnimi določbami. Zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov lahko državni svet poda potem, ko je predpis oziroma splošni akt že sprejet in začne veljati v slovenskem pravnem sistemu.

2.4.6 Predlog za sprejem obvezne razlage zakona

Postopek za obvezno razlago zakona določa poslovnik državnega zbora, in sicer v členih 149. do 152. Predlog za sprejem obvezne razlage zakona lahko poda vsak, kdor ima pravico predlagati zakon, torej tudi državni svet. Predsednik državnega zbora pošlje predlog v mnenje matičnemu delovnemu telesu, zakonodajno-pravni službi ter vladi. Matično delovno telo državnemu zboru predlaga, ali naj predlog za obvezno razlago zakona sprejme ali zavrne. V primeru, da državni zbor predlog sprejme, naloži sekretariatu za zakonodajno-pravne zadeve, da pripravi končno besedilo obvezne razlage. Besedilo razlage je sprejeto v državnem zboru, če je zanj glasovala večina poslancev, ki je določena za sprejem zakona, na katerega se nanaša obvezna razlaga. Ta razlaga pa se nato objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Sprejete razlage ni mogoče spreminjati.

2.4.7 Parlamentarna preiskava

Državni svet lahko zahteva preiskavo o zadevah javnega pomena po 93. členu ustave (peta alineja 1. odstavka 97. člena ustave). Po 93. členu Ustave je določeno, da državni zbor lahko odredi preiskavo o zadevah javnega pomena, vendar lahko to stori samo na zahtevo tretjine poslancev ali na zahtevo državnega sveta. V ta namen pa imenuje komisijo, ki ima v zadevah poizvedovanja in preučevanja smiselno enaka pooblastila kakor poslovodni organ.

Pomembna značilnost uvedbe parlamentarne preiskave je, da lahko privede do uveljavitve politične odgovornosti predsednika in članov vlade. Pobudo za parlamentarno preiskavo lahko na podlagi 1. odstavka 68. člena poslovnika državnega sveta vložijo vsaki državni svetnik, komisija ali interesna skupina. Državni svet o zahtevi za parlamentarno preiskavo odloči z večino glasov navzočih državnih svetnikov.

2.5 STATUS ČLANOV

Zakon o državnem svetu določa, da je funkcija člana državnega sveta »častna«. To pa pomeni, da te funkcije ni mogoče zakonito opravljati poklicno. Zakon tudi ne določa nobene nagrade oziroma sejnine članom državnega sveta. Državni svetniki nimajo svojih pisarn, prostore pa jim na njihovo prošnjo zagotovijo občine (za predstavnike lokalnih skupnosti) ali pa organizacije, ki so jih predlagale v državni svet. Člani državnega sveta nimajo nobenih drugih ugodnosti, izjema pa je le predsednik državnega sveta, ki ima pravico do uporabe službenega avtomobila (po Grimsu, 2006, str. 81).

2.5.1 Nezdružljivost funkcij

Ustava Republike Slovenije v 100. členu in zakon o državnem svetu v 61. členu določata, da član državnega sveta hkrati ne sme biti poslanec v državnem zboru ali opravljati druge funkcije v državnih organih.

2.5.2 Imuniteta

Imuniteta pomeni pravico oziroma privilegij posameznika, da je izvzet iz uporabe posameznih pravnih predpisov. Gre za pravno neodgovornost in pravno nedotakljivost tistega, ki ima imuniteto. Namen imunitete je omogočiti predstavnikiškemu telesu neodvisno in nemoteno delovanje.

Ustava Republike Slovenije v 100. členu določa, da člani državnega sveta uživajo enako imuniteto kakor poslanci. O imuniteti pa odloča državni svet.

Institut imunitete opredeljuje tudi 60. člen zakona o državnem svetu, ravnanje in postopki državnega sveta za odvzem ali vzpostavitev imunitete pa poslovnik državnega sveta, in sicer v členih 85 do 92. Poslovnik državnega sveta v 85. členu določa, da državni svetnik uživa imuniteto od potrditve do prenehanja mandata.

Zakon o državnem svetu in poslovnik državnega sveta določata, da državni svetnik:

- ni kazensko odgovoren za mnenje ali glas, ki ga je izrekel na sejah Državnega sveta ali njegovih komisij,
- ne sme biti priprt in se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne sme začeti kazenski postopek brez dovoljenja Državnega sveta, razen če je bil zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen nad pet let zapor.

Državni svet lahko prizna imuniteto tudi državnemu svetniku, ki se nanjo ni skliceval ali je bil zaloten pri že omenjenem kaznivem dejanju. Državnemu svetniku sme državni svet vzpostaviti imuniteto, tudi če se le-ta nanjo ni skliceval, če je to potrebno za opravljanje funkcije državnega sveta.

2.6 ORGANIZACIJA DRŽAVNEGA SVETA

Tako kot državni zbor ima tudi državni svet pravico, da si sam ureja svoje poslovanje. Ustava v 101. členu izrecno določa, da ima državni svet svoj poslovnik, ki ga sprejme z večino glasov vseh članov (Kaučič, Grad, 2008, str. 208). Glede organizacije državnega sveta Ustava Republike Slovenije v določbah o državnem svetu ne opredeljuje ničesar.

Zakon o državnem svetu v 43. členu določa, da ima državni svet tako svojega predsednika kot tudi podpredsednika, ki se ju izvoli v večino glasov vseh članov. Zakon pa ne določa mandatne dobe predsednika in podpredsednika državnega sveta, temveč je v poslovniku (v nadaljevanju: Po-DS1) določeno, da se predsednik in podpredsednik izvolita za dve leti in pol, kar pomeni pol mandata državnega sveta in sta na to funkcijo lahko ponovno izvoljena (PoDS-1, 2. odstavek 78. člena). »Kandidata za predsednika in podpredsednika državnega sveta predlaga skupina najmanj osmih državnih svetnikov ali interesna skupina (PoDS-1, 1. odstavek 80. člena).« Kandidat za predsednika državnega sveta oziroma podpredsednika pa je izvoljen, če zanj glasuje večina vseh državnih svetnikov (PoDS-1, 2. odstavek 80. člena). Tretji odstavek 78. člena pa določa, da se predsednika in podpredsednika izvoli s tajnim glasovanjem. Državni svetnik glasuje tajno, in sicer tako, da na glasovnici obkroži besedo »za« ali »proti«. Neizpolnjena glasovnica ali glasovnica, iz katere volja državnega svetnika ni jasno razvidna, pa sta neveljavni (PoDS-1, 3. odstavek, 57. člena).

Zakon o državnem svetu v 44. členu le splošno navaja dolžnosti predsednika državnega sveta, medtem ko poslovnik v 1. odstavku 8. člena bolj podrobno navaja pristojnosti, naloge in obveznosti predsednika. »Po poslovniku predsednik predstavlja državni svet, pripravlja, sklicuje in vodi seje državnega sveta, podpisuje akte, ki jih sprejme državni svet, skrbi za uresničevanje z ustavo, zakonom in s poslovnikom določenih razmerij z državnim zborom, z vlado in z drugimi državnimi organi, skrbi za sodelovanje s predstavniškimi organi drugih držav, z mednarodnimi parlamentarnimi institucijami ter z mednarodnimi organi in organizacijami v okviru pooblastil, ki mu jih dajeta zakon in poslovnik, skrbi za varovanje časti in ugleda državnega sveta, za izvajanje poslovnika, dodeljuje zadeve v obravnavo komisijam državnega sveta, odloča o sporih glede pristojnosti med komisijami državnega sveta, določa sestavo delegacije državnega sveta za obisk pri organih v drugih državah in za obisk tuje delegacije v državnem svetu, po posvetovanju s kolegijem sprejema sklep o organizaciji in delu službe državnega sveta ter sistemizacijo delovnih mest v državnem svetu ter opravlja druge naloge v skladu z ustavo, zakonom in poslovnikom.«

»Podpredsednik državnega sveta pomaga predsedniku pri pripravljanju in vodenju sej ter ga nadomešča v primeru njegove zadržanosti ali odsotnosti. Podpredsednik lahko v dogovoru s predsednikom državnega sveta opravlja posamezne zadeve z delovnega področja predsednika državnega sveta (10. člen PoDS-1).«

»Državni svet ima mandatno-imunitetno komisijo, ki jo sestavljajo predsednik in štirje člani, ki se izvolijo izmed predstavnikov interesnih skupin. Državni svet ima lahko druga stalna in občasna delovna telesa. Sestava in naloge delovnih teles se določijo s poslovníkom ali s posebnim sklepom. V sestavi delovnih teles so ustrezno zastopani predstavniki interesnih skupin (ZDSve, 45. člen).«

Poslanske skupine se v državnem svetu ne oblikujejo, ker člani državnega sveta niso izvoljeni po strankarski pripadnosti in politične stranke ne bi smele imeti nobene vloge v tem organu. Namesto poslanskih skupin se v državnem zboru organizirajo interesne skupine po posameznih področjih, ki so zastopana v državnem svetu (po Kaučiču in Gradu, 2008, str. 208).

Državni svet po ustavi (99. člen) lahko sprejema odločitve iz svoje pristojnosti samo, če je sklepčen, torej če je na seji navzoča večina članov. Državni svet odloča z večino opredeljenih navzočih članov, odločitev pa je sprejeta v primeru, če je glasov za odločitev več kot glasov proti predlagani odločitvi. Vendar pa je določen še dodaten pogoj, in sicer ta, da je odločitev sprejeta, če je zanjo glasovalo najmanj enajst članov državnega sveta. Ustava pa posebej določa, da mora zahteva za razpis zakonodajnega referendumu biti sprejeta le z večino vseh glasov članov, se pravi z absolutno večino vseh v državnem svetu (po Kaučiču in Gradu, 2008, str. 209).

2.6.1 KONSTITUIRANJE DRŽAVNEGA SVETA

Prvo sejo državnega sveta skliče predsednik državnega zbora najkasneje dvajset dni po njegovi izvolitvi, vodi pa jo do izvolitve predsednika državnega sveta njegov najstarejši član (ZDSve, 48. člen). »Če najstarejši član vodenje seje iz kakršnegakoli razloga zavrne ali odkloni, je za vodenje predviden drugi najstarejši član državnega sveta, če pa je zadržan tudi ta ali če odkloni vodenje, vodi prvo sejo državni svetnik, ki ga določi državni svet (PoDS-1, 4. odst. 5. člena).

Na prvi seji se najprej izvoli mandatno-imunitetna komisija. Ta komisija pregleda potrdila o izvolitvi in morebitne pritožbe kandidatov, interesnih organizacij ali lokalnih skupnosti zoper odločitev volilne komisije, ki lahko vplivajo na potrditev mandatov. Komisija tudi sestavi poročilo za državni svet. Seznam članov državnega sveta in potrdila o izvolitvi pa so sestavni del poročila (ZDSve, 49. člen).

»O potrditvi mandatov članov državnega sveta odloča državni svet na predlog mandatno-imunitetne komisije (ZDSve, 50. člen).« »Državni svet mandate, ki niso sporni, potrdi v celoti. O vsakem spornem mandatu državni svet odloča posebej. Državni svetnik, čigar mandat je sporen, ne sme glasovati o potrditvi svojega mandata (PoDS-1, 3. odst. 4. člena).« »O vsakem spornem mandatu odloča svet posebej. Zoper odločitev državnega sveta, da se mandat ne potrdi, ima prizadeti pravico do pritožbe na ustavno sodišče v petnajstih dneh od dneva odločitve.

Ustavno sodišče lahko razveljavi odločitev državnega sveta in potrdi mandat ali pa pritožbo zavrne« (ZDSve, 50. člen).

2.6.2 DELO DRŽAVNEGA SVETA

Za delo državnega sveta načeloma velja, da je javno. Javnost pa se lahko omeji ali izključi, če tako zaradi splošnih koristi odloči državni svet oziroma njegovo delovno telo (ZDSve, 52. člen). »Predsednik sklicuje seje državnega sveta na lastno pobudo, po sklepu državnega sveta, na zahtevo komisije, na zahtevo interesne skupine ali na zahtevo osmih državnih svetnikov. Zahteva za sklic seje državnega sveta mora biti pisna in obrazložena, predlagatelj pa mora hkrati predložiti ustrezno gradivo. Redne seje državnega sveta so praviloma v sredo (PoDS-1, 30. člen).« Predsednik skliče sejo državnega sveta tudi v primeru, kadar mora državni svet na zahtevo državnega zbora izreči mnenje o posamezni zadevi (ZDSve, 53. člen). V poslovniku (49. člen) pa je določeno, da državni svet lahko razpravlja in odloča le o zadevah, ki so na dnevnem redu seje državnega sveta. Odločanje pa se opravi po končani razpravi o predlogu akta, o katerem se odloča.

»Državni svet deluje na rednih in izrednih sejah. Sklic redne seje s predlogom dnevnega reda in gradiva se pošlje državnim svetnikom sedem dni pred dnevom, določenim za sejo državnega sveta. Izredno sejo se lahko skliče tudi v krajšem roku. Predlog dnevnega reda izredne seje in gradivo za sejo se državnim svetnikom lahko predloži tudi na sami seji. V primerih, če se predlaga sprejem odločilnega veta, če se predlaga sprejem zahteve za razpis referendum ali če gre za obravnavo drugih zadev, ki jih ni mogoče odlagati in jih ni mogoče pravočasno uvrstiti na dnevi red seje, se lahko skliče tudi izredno sejo. V zahtevi za sklic izredne seje pa morajo biti navedeni razlogi za njen sklic (PoDS-1, 32. člen).« Sejo državnega sveta vodi predsednik ali podpredsednik državnega sveta.

»Pri določanju dnevnega reda državni svet najprej odloča o predlogih, da se posamezne zadeve umaknejo z dnevnega reda, nato pa o predlogih, da se dnevni red razširi (PoDS-1, 1.odst. 35. člena).«

Državni svet odloča z javnim glasovanjem, razen če poslovnik ne določa drugače. Javno glasovanje se opravi z uporabo glasovalne naprave ali z vzdigovanjem rok. Če glasovalna naprava ne deluje ali če je seja v prostoru, kjer take naprave ni, se glasuje z vzdigovanjem rok (PoDS-1, 53. člen).

Državni svet odloča z večino opredeljenih glasov navzočih državnih svetnikov, razen če z ustavo ali s poslovnikom državnega sveta ni določena drugačna večina. Državni svetniki glasujejo tako, da se opredelijo »za« ali »proti«. Odločitev pa je sprejeta, če je število oddanih glasov »za« večje od števila oddanih glasov »proti« (PoDS-1, 52. člen).

2.6.3 PRAVICE IN DOLŽNOSTI ČLANOV DRŽAVNEGA SVETA

Pravice in dolžnosti članov državnega sveta določa zakon o državnem svetu, in sicer v členih 57. do 63., ter poslovnik državnega sveta v 66. členu.

Član državnega sveta pridobi mandat s potrditvijo mandata v državnem svetu in ima tako kot poslanec pravico, da se zoper odločitev državnega sveta, da se mandat ne potrdi, pritoži na ustavno sodišče (Grad, Kaučič, Ribičič, Kristan, 1999, str. 134).

»Državni svetniki imajo pravico in dolžnost, da se udeležujejo sej državnega sveta in njegovih komisij, katerih člani so, pravico, da predlagajo obravnavo vprašanj in dajejo pobude, dolžnost varovanja podatkov tajne narave, pravico do imunitete, pravico do nadomestila izgubljenega zaslужka in pravico do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije. Državni svetniki imajo tudi pravico do vpogleda v vsa gradiva, s katerimi razpolaga državni svet in njegove komisije (PoDS-1, 66. člen).«

Član državnega sveta, ki ne more priti na sejo sveta oziroma njegovega delovnega telesa, katerega član je, mora o tem pravočasno obvestiti predsednika sveta oziroma predsednika delovnega telesa (ZDSve, 57. člen). Vsak član državne sveta ima pravico predlagati državnemu svetu obravnavo vsakega vprašanja iz njegove pristojnosti in dajati pobude za predloge, mnenja oziroma zahteve, ki jih sprejema državni svet o zadevah iz pristojnosti državnega zbora (ZDSve, 58. člen). Član državnega sveta je dolžan varovati podatke zaupne narave.

Zakon o državnem svetu v členih od 59. do 62. določa, da je član državnega sveta dolžan varovati podatke zaupne narave ter da uživa imuniteto. »Član državnega sveta ni kazensko odgovoren za mnenje ali glas, ki ga je izrekel na sejah državnega sveta, ali njegovih delovnih teles, prav tako pa ne sme biti priprt niti se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne sme začeti kazenski postopek brez dovoljenja državnega sveta, razen če je bil zaloten pri kaznivem dejanju, za katero je predpisana kazen zapora nad pet let. Državni svet lahko prizna imuniteto tudi članu državnega sveta, ki se nanjo ni skliceval ali ki je bil zaloten pri kaznivem dejanju. Član državnega sveta ne sme biti hkrati poslanec državnega zbora niti ne sme opravljati druge funkcije v državnih organih. Funkcija člana državnega sveta je častna in se opravlja nepoklicno. Član državnega sveta ima pravico do nadomestila izgubljenega zaslужka za čas opravljanja funkcije in pravico do povračila stroškov v zvezi z opravljanjem funkcije.«

»Članu državnega sveta preneha mandat, če izgubi volilno pravico, če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije, če je s pravomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev, če nastopi funkcijo, ki je nezdržljiva s funkcijo člana državnega sveta, če odstopi in v drugih primerih, ki jih določa zakon (ZDSve, 63. člen).«

Državni svetniki pa imajo tudi stike z volivci. »Na zahtevo interesnih organizacij in lokalnih skupnosti so državni svetniki dolžni le-te obveščati o svojem delu ter vlagati pobude in predloge na njihovo zahtevo. Državni svetniki uresničujejo stike z volivci v interesnih organizacijah ali lokalnih skupnostih tudi preko pisarne, ki je v ta namen organizirana v njihovi volilni enoti (PoDS-1, 28. člen).«

2.7 RAZMERJA DRŽAVNEGA SVETA DO DRUGIH DRŽAVNIH ORGANOV

Poslovník državnega sveta navaja v 6. poglavju razmerja državnega sveta do drugih državnih organov v členih od 94 do 98. Členi 94, 95 in 96 obravnavajo razmerja do državnega zbora, 97. in 98. člen pa razmerja do predsednika republike, vlade ministrstev in drugih državnih organov.

2.7.1 Razmerje državnega sveta do državnega zbora

Razmerje med državnim zborom in državnim svetom izhaja iz ustavno določenega položaja enega in drugega organa. Pri tem pa je položaj državnega zbora bistveno močnejši, saj opravlja vse funkcije sodobnega parlamenta, medtem ko ima državni svet samo nekatere z ustavo določene pristojnosti v zvezi z izvajanjem pristojnosti državnega zbora. Ker se torej vse pristojnosti državnega sveta nanašajo izključno na vpliv na delovanje državnega zbora, je razumljivo, da je med njima dokaj tesno razmerje (po Kaučiču in Gradu, 2008, str. 209).

Pristojnosti državnega sveta jasno kažejo na njegov podrejen položaj v primerjavi z državnim zborom. Državni svet nima nobenih zakonodajnih pristojnosti, ker ne more sprejemati zakonov, temveč lahko samo posredno sodeluje pri njihovem sprejemanju. Sodeluje lahko tako, da uporabi zakonodajno iniciativo in odločilni veto, poleg tega lahko zahteva od državnega zbora razpis zakonodajnega referendumu. V vsakem primeru pa lahko zakon sprejme samo državni zbor, vendar ima državni svet prek svojih pristojnosti precejšen vpliv na zakonodajno dejavnost državnega zbora. Zato pa poslovnik državnega zbora med drugim določa, da delovna telesa državnega zbora sodelujejo z delovnimi telesi državnega sveta ter obravnavajo mnenja, ki so jih dobila ali od samega državnega sveta ali od njegovih delovnih teles (po Kaučiču in Gradu, 2008, str. 209).

Državni svet ima najmočnejši vpliv na izvajanje zakonodajne funkcije državnega zbora prek odločilnega veta, s katerim lahko začasno zavrne ali pa sploh prepreči uveljavitev zakona, ki ga je državni zbor že sprejel. Državni svet namreč lahko zahteva, da državni zbor ponovno odloča o zakonu, ki ga je že sprejel. Tak zakon lahko državni zbor ponovno sprejme, vendar pa najmanj z večino vseh poslancev, kar je zahtevnejša večina kot sicer. S tem je do neke mere varovan položaj državnega sveta, ki ne more sam sprejemati zakonov, za njihov sprejem pa ni potrebno tudi njegovo soglasje. V primeru, da državni zbor ponovno sprejme zakon, je njegova odločitev dokončna (po Kaučiču in Gradu, 2008, str. 209).

»Komisije državnega sveta v skladu z zakonom sodelujejo z delovnimi telesi državnega zbora in jim dajejo mnenja iz pristojnosti državnega zbora. Seje delovnega telesa državnega zbora se udeleži poročevalec, ki ga je določila pristojna komisija državnega sveta (PoDS-1, 94. člen).« V primeru, da državni zbor ali njegovo delovno telo obravnava predlog, mnenje ali zahtevo državnega sveta, se seje državnega zbora ali njegovega delovnega telesa udeleži predsednik ali državni svetnik, ki ga je državni svet določil za poročevalca (PoDS-1, 95. člen).

»Če državni svet od predsednika državnega zbora prejme rok, v katerem lahko državni svet poda mnenje o zadevah z izredne seje državnega zbora, o zadevah, ki so uvrščene na razširjeni dnevni red seje državnega zbora, ali o predlogu zakona, ki se predlaga po nujnem postopku, in ne more v navedenem roku sklicati seje, lahko namesto državnega sveta poda mnenje pristojna komisija državnega sveta. Če državni svet ne more pravočasno sklicati seje za obravnavo zadeve EU ali druge zadeve, lahko državnemu zboru ali njegovim delovnim telesom namesto državnega sveta poda mnenje pristojna komisija državnega sveta (PoDS-1, 96. člen).

2.7.2 Razmerje državnega sveta do vlade

Iz ustavne ureditve izhaja, da med državnim svetom in vlado ni nobenega ustavno določenega razmerja, kajti vsa razmerja med zakonodajno in izvršilno oblastjo, značilna za parlamentarni sistem, se izrecno nanašajo samo na vlado in državni zbor. Tak položaj je značilen za sistem nepopolne dvodomnosti parlamenta in je ena najbolj značilnih črt takega sistema. Po taki ureditvi se vsi odnosi med zakonodajno in izvršilno oblastjo odvijajo med državnim zborom in vlado. Kljub temu pa ima državni svet take ustavne pristojnosti, ki od vlade terjajo vzpostavitev določenih razmerij z državnim svetom (po Kaučiču in Gradu, 2008, str. 212).

Pristojnosti državnega sveta, določene po ustavi se nanašajo predvsem na njegovo sodelovanje pri izvajanju zakonodajne funkcije. V okviru te funkcije se sprejemajo najpomembnejše odločitve državne oblasti, tako da pooblastila državnega sveta vplivajo na posreden način tako na državni zbor kakor tudi na vlado. Pri tem imam v mislih predvsem suspenzivni veto, ki ga lahko vloži državni svet in s katerim lahko odloži ali celo prepreči sprejetje zakona, za katerega je vlada zainteresirana. Zelo pomembna pa je tudi pravica državnega sveta, da lahko daje državnemu zboru mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti. Tako je mnenje državnega sveta zelo pomembno pri zakonodajnem odločanju v državnem zboru. Posledično pa so odločitve pomembne tudi za vlado, zato poskuša tudi vlada vplivati na državni svet pri oblikovanju njihovih mnenj (po Kaučiču in Gradu, 2008, str. 212).

3 ODLOŽILNI VETO DRŽAVNEGA SVETA

Odložilni veto predstavlja eno izmed najmočnejših pristojnosti državnega sveta. Predstavlja namreč sestavni del zakonodajnega postopka, s katerim državni svet zahteva od državnega zbora, da ponovno odloča o izglasovanem zakonu, tokrat z zahtevnejšo večino. To pomeni, da mora za zakon glasovati večina vseh poslancev državnega zbora, in sicer 46 poslancev od devetdesetih.

Odložilni veto predstavlja enega izmed načinov, ko državni svet izrazi mnenje o že sprejetem zakonu v državnem zboru. To mnenje je običajno drugačno od že sprejetega zakona. S tem državni svet izrazi svoje nestrinjanje s sprejeto zakonodajo v državnem zboru, vendar pa je sama uspešnost veta odvisna od poslancev državnega zbora.

Odložilni veto predstavlja sestavni del zakonodajnega postopka, s katerim se zakonodajni postopek po končani tretji fazi prekine. To namreč pomeni, da je na določen zakon vložen odložilni veto, da se zakonodajni postopek ne konča s sprejemom zakona v tretji fazi, temveč tu nastopi še četrta faza, ko mora državni zbor odločati o odložilnem vetu (po Kristanu, 1997, str. 108).

3.1 PRAVNA UREDITEV VETA

Odložilni veto državnega sveta urejajo Ustava Republike Slovenije, poslovnik državnega sveta in poslovnik državnega zbora, ne pa tudi zakon o državnem svetu.

Odložilni veto ureja ustava v dveh členih, in sicer v drugi alineji prvega odstavka 97. člena, kjer je zapisana pristojnost državnega sveta, da lahko zahteva, da državni zbor pred razglasitvijo kakega zakona o njem še enkrat odloča. Vendar pa iz te določbe ni razvidna narava veta. Odložilnost veta je razvidna iz drugega odstavka 91. člena. Državni svet lahko v sedmih dneh od sprejetja zakona in še pred njegovo razglasitvijo zahteva, da državni zbor o njem še enkrat odloča. Pri ponovnem odločanju mora za sprejem zakona glasovati večina vseh poslancev. Ponovna odločitev državnega zbora se šteje za dokončno.

Zakon o državnem svetu veta državnega sveta ne obravnava. Podlaga za nastanek zakona o državnem svetu je moč zaslediti v 98. členu ustave, ki pravi, da volitve v državni svet ureja zakon, ki ga sprejme državni zbor z dvotretjinsko večino. Sam zakon je razdeljen na dva dela, in sicer v prvem delu ureja postopek volitev v državni svet, v drugem delu pa opredeljuje ureditev področja konstituiranja in dela državnega sveta ter področje pravic in dolžnosti članov državnega sveta (Štrus, 2002, str. 295).

V poslovniku državnega sveta odložilni veto le na splošno urejen, kar je v skladu z njegovim položajem v hierarhiji pravnih norm. Poslovnik je namreč kot akt podrejen tako ustavi kot tudi zakonom. V šestem odstavku 51. člena navaja, »da v primeru

odložilnega veta predsednik državnega sveta skliče sejo državnega sveta praviloma šesti dan po sprejetju zakona.« Odložilni veto omenja tudi v petem odstavku 65. člena, v katerem poudarja dolžnost upoštevanja sedemdnevnega roka, ki je določen v ustavi. Veto ureja še v 94. in 95. členu poslovnika, ki spadata v poglavje Razmerja državnega sveta do državnega zbora. V 94. je določeno, da se v primeru odložilnega veta skupaj sestane matično delovno telo državnega zbora in pristojna komisija državnega sveta. V 95. členu pa je določeno, da kadar državni zbor obravnava zahtevo državnega sveta, da naj pred razglasitvijo kakega zakona o njem še enkrat odloča, se seje državnega zbora udeleži predsednik ali državni svetnik, ki ga je državni svet določil za poročevalca za to sejo državnega zbora. V 97. členu, ki predstavlja razmerje do vlade, pa poslovnik določa, da so se predstavniki vlade dolžni udeležiti seje državnega sveta ali seje komisije in predstavniki stališča vlade, če je predlagana vložitev odložilnega veta (Štrus, 2002, 295–296).

Na ureditev veta pa vpliva tudi poslovnik državnega zbora. To pomeni, da je državni svet nujno v podrejenem, odvisnem položaju, saj nima pozitivne zakonodajne moči za urejanje svojega položaja v parlamentarni praksi in je postavljen v položaj, kjer je urejanje konkretnih vprašanj zaupano državnemu zboru. Z vidika razmerja med obema ustavnima organoma pa je problematično, da tako pomembno vprašanje med dvema državnima organoma ureja poslovnik enega izmed njiju, ne da bi imel drugi organ kakršenkoli vpliv na njegovo vsebino. V poglavju Akti državnega zbora, kjer obravnava zakonodajni postopek, poslovnik državnega zbora določa postopek ponovnega odločanja o zakonu. Kadar državni zbor pred razglasitvijo zakona na zahtevo državnega sveta ponovno odloča o zakonu, pošlje predsednik državnega zbora zahtevo državnega sveta matičnemu delovnemu telesu. Državni zbor ponovno glasovanje opravi na prvi naslednji seji. Pred glasovanjem pa lahko predlagatelj zakona in vlada, kadar ni sama predlagateljica zakona, obrazloži svoje mnenje. Pred glasovanjem poročevalec matičnega delovnega telesa predstavi mnenje delovnega telesa. V poslanskih skupinah pa predstavniki skupin predstavijo stališča pred glasovanjem. Poslovnik državnega zbora v tretjem odstavku 292. člena določa, da če je zakon, o katerem je državni zbor na zahtevo državnega sveta ponovno odločal, sprejet, ga predsednik državnega zbora takoj pošlje v razglasitev predsedniku republike.

3.2 ROK ZA VLOŽITEV VETA

Po sprejetju zakona v državnem zboru ima državni svet na razpolago sedem dni, da vloži veto. Ta rok je za državni svet prekratek in povzroča nemalo težav. To kratkost se da pokazati v razmerju do nekaterih drugih držav. Noben državni svet nima na voljo manj kot en mesec za vložitev veta na zakon. Tako imata češki in poljski senat en mesec, avstrijski zvezni svet osem tednov, španski senat dva meseca in nemški zvezni svet šest tednov za prvi komentar, tri tedne za vzpostavitev posredovalne komisije in dva tedna za veto (po Štrusu, 2002, str. 309).

Ob že nenormalno kratkem sedemdnevem roku pa je še dodatno nelogično, da v tem primeru ni upoštevano splošno pravilo, da rok začne teči od dneva dostave

zakona državnemu svetu. To pomeni, da ni razumna določba, da sedemdnevni rok začne teči s dnem, ko državni zbor izglasuje zakon. Smiselno bi bilo, da bi ta rok začel teči, ko je zakon dostavljen državnemu svetu. Pri odpravljanju zakona iz državnega zbora se namreč običajno zgubi najmanj en dan, velikokrat pa dva, če pa pridejo vmes še prazniki, pa so težave skoraj nepremostljive (po Kristanu, 1997, str. 109).

Posebnost slovenske ustave je tudi, da je pristojnost veta s časovno omejitvijo navedena v 91. členu, ki govori o razglasitvi zakonov. Omenjeni člen v prvem odstavku navaja osemdnevni rok predsednika republike za razglasitev zakona, v drugem odstavku pa o možnosti veta, ki ga v sedmih dneh vloži državni svet. Takšna opredelitev pa nakazuje na ureditev, da je državnemu svetu na voljo najkrajši možni rok za vložitev veta znotraj roka za razglasitev zakona (po Štrusu, 2002, str. 309).

Prekrivanje omenjenih dveh rokov pa predstavlja tudi določen problem. Če državni svet na zakon ni vložil odločilnega veta, se osemdnevni rok predsednika republike izteče brez prekinitve, vendar pa je vanj vključen tudi sedemdnevni rok državnega sveta za odločilni veto. V tem primeru predsedniku republike dejansko ostane samo en dan za razglasitev zakona. Če pa državni svet vloži na zakon odločilni veto, se osemdnevni rok za podpis zakona pomakne na konec druge odločitve državnega zbora. V tem primeru pa ima predsednik republike za razglasitev zakona na razpolago osem dni in ne samo enega dneva (po Kristanu, 1997, str. 109).

Sama se pridružujem mnenju dr. Štrusa, da ima tako imenovani »drugi dom« v Sloveniji najkrajši možni rok za proučitev zakona v Evropi ter da bi se moral ta kratek rok za obdelavo in preučitev akta v državnem svetu izenačiti z ureditvami v nekaterih drugih državah. To pomeni, da bi se moral rok podaljšati vsaj za še enkrat toliko, s tem pa bi državni svet imel možnost kakovostnejše in podrobnejše obravnave zakonov, ki so že bili sprejeti v državnem zboru.

3.3 Rok za odločitev o usodi veta v državnem zboru

Medtem ko je za državni svet za vložitev odločilnega veta v ustavi določen sedemdnevni rok, pa za državni zbor ni določen noben rok za ponovno odločanje o tem zakonu. V 206. členu poslovnika državnega zbora je določeno, da državni zbor glasuje o zakonu na prvi naslednji seji po odločilnem vetu. Tu ne gre za časovno fiksiran rok, ampak bolj za določitev časovne dinamike, ki pa sama po sebi ne zagotavlja, da bo odločilni veto prišel na dnevni red v določenem času.

V praksi je prišlo do primera, ko je državni zbor počakal na izglasovanje veta državnega sveta in ga še v istem dnevu preglasoval. Drugi primer v praksi pa se je zgodil, ko državni zbor prvega sklica veta sploh ni uvrstil na dnevni red in je o njem odločal šele državni zbor drugega sklica, tako da so od izglasovanja veta do njegovega preglasovanja minili štiri meseci.

3.4 Možnost spreminjanja zakonov med zakonodajnim postopkom s strani državnega sveta

Glavni problem veta državnega sveta je njegova okorelost. Državni svet ima namreč na voljo, da zakon v celoti sprejme ali pa nanj vloži veto in ga tako zavrne v celoti. Vendar pa državni svet običajno ne nasprotuje zakonu ampak le posameznim rešitvam v njem. Pri ponovnem odločanju državni zbor lahko zakon sprejme ali ne sprejme, ne more pa zakona spremeniti v skladu s predlogi državnega sveta. Poslanci so zato pogosto pred dvema slabima izbirama, in sicer pred tem, ali sprejeti zakon, ki vsebuje očitno slabost, ali pa zaradi posamezne neustrezne rešitve zavrniti celotni zakon (po Štrusu, 2002, str. 310).

Državni svet vseskozi zagovarja stališče, da bi uvedba možnosti spremeni spreminjanja zakona z amandmaji zmanjšala število vloženih vetov s strani državnega sveta. Že danes je namreč uveljavljena praksa, da večja aktivnost državnega sveta v celotnem zakonodajnem postopku in večja dojemljivost državnega zbora za njegove pripombe in sugestije pripomoreta k zmanjšanju možnosti po sprejetju veta. Zaradi pomanjkanja pristojnosti spreminjanja zakonov neustavne določbe prenekaterih zakonov padejo šele z ustavnim sporom pred ustavnim sodiščem (po Štrusu, 2002, str. 311).

Državni svet je sprožil ustavni spor, ker možnost vlaganja amandmajev ni zagotovljena v poslovniku državnega zbora. Menil je, da je po načelu *a maiori ad minus* v pravici predlagati zakone vključena tudi pravica vlagati amandmaje na zakone. Zakonodajna pravica naj bi bila močnejša pravica in naj bi vključevala tudi šibkejšo pravico, ki jo predstavlja možnost spreminjanja zakonov. Ustavni spor je ustavno sodišče razrešilo z odločbo U-I-84/96, v kateri je navedlo, da ustava ne določa pravice državnega sveta vlagati amandmaje na zakone. Ustavna pristojnost državnega sveta, da predlaga državnemu zboru sprejem zakonov, pa ne vključuje tudi pristojnosti vlagati amandmaje. Gre za dve različni dejanji v zakonodajnem postopku. Državni zbor ima pravico, da avtonomno uredi vprašanje, kdo lahko vlaga amandmaje, s katerimi se spreminja zakonski predlog (po Štrusu, 2002, str. 311).

Z ustavnega vidika po mnenju ustavnega sodišča ni ovir, da ne bi poslovnik omogočil državnemu zboru, da v primeru veta tudi spremeni določbo, zaradi katere je veto vložen. Takšni rešitvi je parlamentarna večina doslej nasprotovala z utemeljitvijo, da bi tako uvedli četrto fazo zakonodajnega postopka. Ugovor ima svojo težo, čeprav je takšna faza zakonodajnega postopka lahko zelo racionalizirana. V njej bi se odločalo le o spornem vprašanju, ne pa o celotnem zakonu. Poleg tega bi lahko z enim glasovanjem hkrati odločali o spremembi zakona in zavrnitvi veta oziroma ponovnem sprejemu zakona. Državni svet nebi mogel ponovno vložiti veta na spremenjen zakon. Takšna sprememba, ki je bila večkrat na dnevnem redu poslovniške komisije in državnega zbora, ni nikoli dobila zadostne podpore poslancev (po Ribičiču, 2000, str. 63).

4 UPORABA ODLOŽILNEGA VETA V LETIH 1992–2009

Suspenzivni veto državnemu svetu predstavlja enega najpomembnejših in enega najodmevnejših instrumentov, s katerimi razpolaga. Državni svet zakonov ne sprejema, ima pa pravico predlagati državnemu zboru sprejem zakonov ali zahteva celo razpis zakonodajnega referendumu.

Zbiranje, spremljanje in analiziranje podatkov s področja vlaganja vetov in njegovih odzivov iz prakse je za državni svet velikega pomena. Državni svet je skupaj s pravico do odločilnega veta in zahtevo po parlamentarni preiskavi, ki jo lahko zahteva od državnega zbora, del nadzora ter korektiv pri sprejemanju zakonodajnih odločitev.

4.1 KONKRETNA PRIMERA ODLOŽILNEGA VETA NA ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU IN ZAKON O PACIENTOVH PRAVICAH

Državni svet Republike Slovenije je na 5. izredni seji 5. 6. 2008, ob obravnavi **Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu**, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 39. redni seji 30. 5. 2008, sprejel zahtevo, da državni zbor ponovno odloča o tem zakonu.

Državni svet ugotavlja, da zakon odpira celo vrsto novih vprašanj, ki lahko močno vplivajo na naš visokošolski prostor, saj členi, ki vzpostavljajo pravno podlago za ustanovitev mednarodne zveze univerz, puščajo velik manevrski prostor za različne interpretacije. Povzročajo jih predvsem določba, da je mednarodna zveza univerz kar univerza, kar je nova in nepreverjena ureditev. Zato Državni svet poudarja, da predlagatelj zakona ni pripravil predlaganih rešitev v sodelovanju z visokoškolskimi partnerji (univerze in študenti). Tudi pri upravljanju mednarodnih zvez univerz morajo imeti študentje z zakonom določene pravice.

Državni svet meni, da predlagatelj v 1. členu zakona v novem 10. a členu predlaga ustanovitev mednarodne zveze univerz kot nove univerze (Evro-sredozemske univerze) po naši zakonodaji, čeprav v tretjem odstavku tega člena ni določeno, da bi morala izpolnjevati pogoje, določene z veljavnim pravnim redom na področju visokega šolstva tako za njeno ustanovitev kot za vpis v razvid visokoškolskih zavodov. Državni svet ugotavlja, da ne gre za osebo mednarodnega prava, čeprav bo imela za soustanovitelja vsaj eno ustrezno tujo univerzo.

Državni svet opozarja, da je namen predlagatelja, da enači status mednarodne zveze univerz s statusom univerze po tem zakonu, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, vendar bi moral zato v določbah opredeliti pogoje za sedež te univerze. Po mnenju Državnega sveta je sporna tudi njena ustanovitev na podlagi pogodbe, saj v tem zakonu niso določene njene obvezne sestavine, temveč so le-te prepuščene aktu o ustanovitvi (pogodbi oz. sporazumu) in statutu.

Državni svet ugotavlja, da 2. člen omogoča javno priznavanje tujih in tudi novih študijskih programov brez ustreznega zagotavljanja kakovosti. Dovolj je, da so študijski programi javno priznani v katerikoli članici Evropske unije, kar jim po hitrem postopku omogoča javno veljavnost pri nas. Državni svet meni, da bi programi morali pridobiti soglasje Sveta RS za visoko šolstvo, ki je zadolžen za soglasja k visokošolskim javno veljavnim programom s tem, da bi svet imel posebna merila za takšne študijske programe, s katerimi bi bila zagotovljena njihova kakovost.

Po mnenju Državnega sveta določila zakona, ki po novem opredeljujejo sekretariat Sveta RS za visoko šolstvo, zadoščajo le formalnim zahtevam iz odločbe Ustavnega sodišča, ne pa tudi strokovnim. Zakon ne rešuje problemov sestave sveta, saj ne vpeljuje zadostnih mehanizmov za preprečevanje konflikta interesov. Večino članov sveta, kar je ostalo v veljavi, namreč imenuje Vlada. Poleg tega svet nima dovolj neodvisne strokovne službe, ki bi omogočala kvalitetno in učinkovito delo za svet, zato Državni svet meni, da je treba v 4. členu zakona (v 50. a členu) glede imenovanja direktorja sekretariata sveta izbrati primerno osebo, ki bi morala imeti poleg zahtevanih delovnih izkušenj na področju visokega šolstva tudi doktorat znanosti.

Državni svet ocenjuje, da je zakon nedorečen, saj se s sprejetimi dopolnili v prehodnih določbah le delno rešujejo nejasnosti o oškodovanju študentov, saj študentom, ki so študij na drugi bolonjski stopnji opustili zaradi spremembe zakonodaje v letu 2006, ne zagotavlja ustreznega pravnega položaja. Poleg tega zakon predvideva financiranje študija oškodovanih študentov po predpisih o sofinanciranju podiplomskega študija, a zanje ne namenja dodatnih sredstev.

Državni zbor je ta zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.

Državni svet je 24. decembra 2007 sprejel odločilni veto na **zakon o pacientovih pravicah**. Ocenil je, da državni zbor v tem zakonu ni upošteval pripomb uporabnikov zdravstvenih storitev, ki so jih v postopku priprave zakona posredovala zainteresirana združenja bolnikov. Pripombe so bile posredovane poslancem Državnega zbora, ki jih v postopku sprejemanja zakona niso upoštevali.

Komisija Državnega sveta za družbene dejavnosti v prejšnjem mandatu predloga zakona v prvi obravnavi ni podprla, ker predlagatelj postopka javne razprave ni vodil na običajen način. Predlagatelj ni dal možnosti civilni družbi, Varuhinji človekovih pravic in posameznim društvom bolnikov, da bi svoje pripombe v medsebojnem dialogu predstavili, skupaj preučili in za nekatera poglavja zakona in posamezne člene našli boljše definicije. Na svoje pripombe niso dobili niti odgovora.

Sprejeti zakon ne ureja varstva pacientovih pravic, saj so te pravice ostale razpršene v številnih zakonih in pacient svojih pravic dejansko ne bo mogel uveljaviti tako, kot je bilo mišljeno v ciljih sprejetega zakona. Na to opozarjajo tudi številne nevladne organizacije.

Državni svet zakona ne podpira tudi iz razloga, ker ne določa sankcij in kazni za neizpolnjevanje obveznosti. Zakon o varstvu potrošnikov, ki ureja razmerja, pravice in obveznosti v izrazito konkurenčnem okolju, določa sankcije in kazni za neizpolnjevanje obveznosti, ki tudi več-desetkrat presegajo sankcije in kazni, predvidene v predmetnem zakonu. Prav tako zelo natančno opredeljuje roke, v katerih je potrebno nastali problem razrešiti, ne glede na to, kje vprašanje nastane, nespoštovanje teh rokov pa je tudi visoko sankcionirano.

Zakon o pacientovih pravicah je v tem pogledu v primerjavi z Zakonom o varstvu potrošnikov zelo pomanjkljiv, čeprav se nanaša na zdravje ljudi in ne na predmete. Tako ne predvideva sankcij zaradi nezagotavljanja pravic, ki jih pacientu dajeta 9. in 15. člen zakona. Zakon ne predvideva sankcije za prekoračitev čakalne dobe (15. člen) ali pa možnosti zdravljenja izven javne mreže doma ali v tujini, v primeru, da bi na poseg moral čakati predlogo, prav tako pa ne določa sankcije pri prekoračitvi "razumnega časa" iz 40. člena zakona. Državnemu svetu se zdi nesmiselno, da zakon predvideva le sankcije za delo, ki je bilo opravljeno, pa ga ne bi bilo potrebno opraviti ali se ga ne bi smelo opraviti (86. člen), ter nizke kazni za pravne osebe, v kolikor ne opravijo svojih dolžnosti (87. člen).

Državni zbor je ta zakon ponovno sprejel na 35. seji (29. 1. 2008)

4.2 UPORABA ODLOŽILNEGA VETA V POSAMEZNIH MANDATIH

V nadaljevanju bom prikazala podatke o vseh vloženi vetih po posameznih mandatnih obdobjih delovanja državnega sveta. Znotraj posameznega mandata pa bom odložilne vete prikazala za vsako leto posebej, kjer bom tudi podala komentar učinkovitosti veta ter preračun odstotnih deležev o gibanju učinkovitosti veta v grafični podobi. V posameznem mandatu bom skupno število vetov razčlenila na podkategorije, in sicer na vnovič potrjene zakone v državnem zboru ter na zavrnjene zakone v državnem zboru, kar pomeni da so bili veti s strani državnega sveta uspešno vloženi.

4.2.1 Uporaba odložilnega veta v prvem mandatu

Tabela 1: Uporaba vetov v prvem mandatnem obdobju (23.12.1992-17.12.1997) po letih

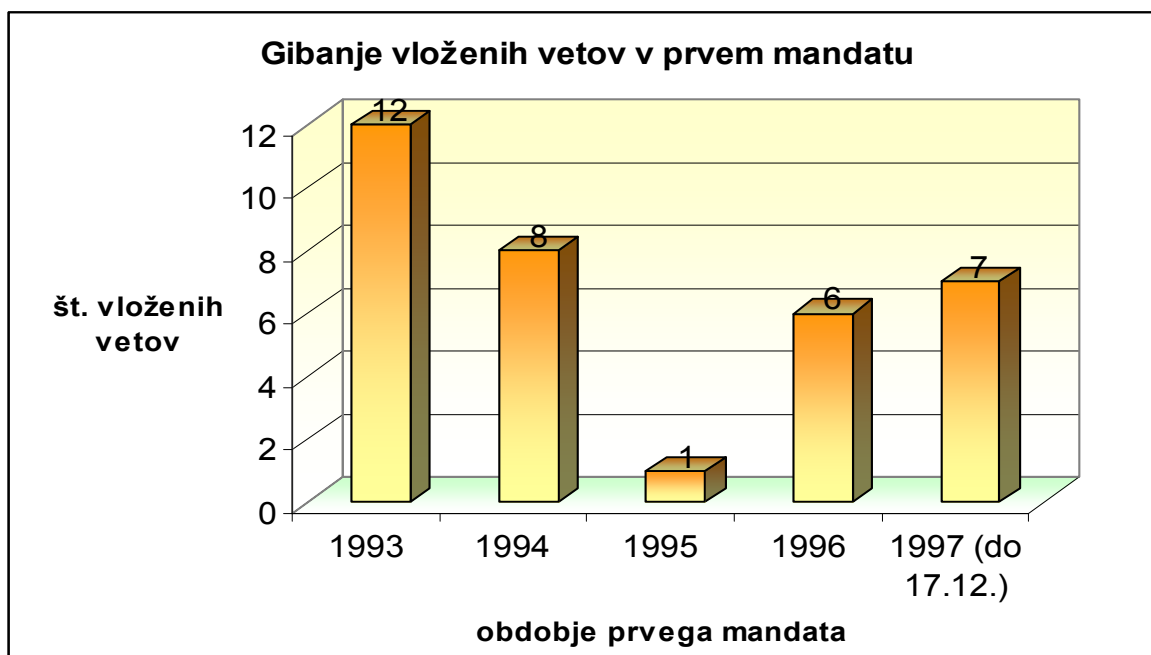
Leto	1993	1994	1995	1996	1997 do 17. 12	SKUPAJ
Število vloženi vetov	12	8	1	6	7	34
Vnovično potrjeni zakoni v DZ	10	6	1	3 1*	5	26

Zavrjnjeni zakoni v DZ	2	2	0	2	2	8
------------------------	---	---	---	---	---	---

* Veto na zakon o državnem proračunu v letu 1996 ni bil uvrščen na dnevni red državnega zbora z utemeljitvijo, da proračun ni zakon, kar je bila osnova za ustavni spor.

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/prvo_mandatno_obdobje.

Slika 1: Gibanje vloženih vetov v prvem mandatnem obdobju

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/prvo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto.

V prvem mandatnem obdobju je bilo vloženih 34 vetov, kar jih je bilo največ, vezano na preostala mandatna delovanja državnega sveta. Pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru jih je bilo od skupno štiriintridesetih vetov kar šestindvajset zavrženih, se pravi, da so bili veti državnega sveta neuspešno vloženi. To pomeni, da so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru sprejeti. Državni svet pa je v osmih primerih uspešno vložil veto, kar pomeni, da so bili zakoni na ponovnem glasovanju zavrženi. Državni zbor v teh primerih ni dosegel absolutne večine.

V nadaljevanju navajam za posamezno leto v okviru prvega mandata veto, na katere zakone in na kateri seji je bil izglasovan, in če je bil zakon pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjen ali ne.

V letu 1993 je bilo s strani državnega sveta vloženih največ vetov na posamezne zakone, in sicer kar dvanajst. Od tega je bil državni svet uspešen dvakrat, se pravi, da je bil zakon v državnem zboru ob ponovnem glasovanju zavržen. To sta bila:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o državljanstvu Republike Slovenije (21. seja, 29. 11. 1993); zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (15. seja, 2. 12. 1993).

- Zakon o določitvi višine invalidskih in veteranskih prejemkov za leto 1994 (23. seja, 22. 12. 1993); zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (2. izredna seja, 23. 12. 1993).

V ostalih desetih primerih pa državni svet ni bil uspešen, se pravi, da so v državnem zboru zakon pri vnovičnem glasovanju potrdili. To pa so bili veti na zakone:

- Zakon o sodniških plačah in drugih prejemkih (4. seja, 2. 2. 1993); Državni zbor je potrdil zakon na 4. seji (23. 2. 1993).
- Zakon o plačah sodnikov ustavnega sodišča (4. seja, 2. 2. 1993); Državni zbor je potrdil zakon na 4. seji (23. 2. 1993).
- Zakon o spremembah zakona o prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo in zaposlovanje (4. seja, 2. 2. 1993); Državni zbor je potrdil zakon na 4. seji (23. 2. 1993).
- Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (4. seja, 2.2.1993); Državni zbor je potrdil zakon na 4. seji (23.2.1993).
- Zakon o skladu Republike Slovenije za sukcesijo (4. seja, 2.2.1993); Državni zbor je zakon potrdil na 4. seji (23. 2. 1993).
- Zakon o načinu obračunavanja in izplačevanju plač (7. seja, 3. 3. 1993); Državni izbor je potrdil zakon na 5. seji (9. 3. 1993).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (12. seja, 7. 6. 1993); Državni zbor je potrdil zakon na 9. seji (10. 6. 1993).
- Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (21. seja, 29. 11. 1993); Državni zbor je potrdil zakon na 15. seji (2. 12. 1993).
- Zakon o posebnem prometnem davku od posebnih iger na srečo (21. seja, 29. 11. 1993); Državni zbor je potrdil zakon na 15. seji (2. 12. 1993).
- Zakon o visokem šolstvu (21. seja, 29. 11. 1993); Državni zbor je potrdil zakon na 15. seji (2. 12. 1993).

V letu 1994 je državni svet vložil osem vetov na posamezne zakone. Od tega je bil uspešen dvakrat, se pravi, da sta bila zakona v državnem zboru ob ponovnem glasovanju zavrnjena. To sta bila:

- Zakon o določitvi višine invalidskih prejemkov (33. seja, 8. 6. 1994); zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (22. izredna seja, 20. 6. 1994).
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (34. seja, 29. 6. 1994); zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (23. seja, 19. 7. 1994).

V ostalih šestih primerih pa državni svet ni bil uspešen, saj so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjeni. To pa so bili:

- Zakon o ustavnem sodišču (28. seja, 28. 2. 1994); Državni zbor je potrdil zakon na 4. izredni seji (8. 3. 1994).
- Zakon o referendumu in ljudski iniciativi (28. seja, 28. 2. 1994); Državni zbor je potrdil zakon na 4. izredni seji (8. 3. 1994).
- Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (35. seja 17. 7. 1994); Državni zbor je potrdil zakon na 18. izredni seji (18. 10. 1994).
- Zakon o upravi (38. seja, 3. 10. 1994); Državni zbor je potrdil zakon na 18. izredni seji (18. 10. 1994).
- Zakon o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (38. seja, 3. 10. 1994); Državni zbor je potrdil zakon na 17. izredni seji (3. 10. 1994).
- Zakon o organizaciji in delovnem področju ministrstev (39. seja, 2. 11. 1994); Državni zbor je potrdil zakon na 20. izredni seji (10. 11. 1994).

V letu 1995 je državni svet vložil en sam veto na posamezen zakon. Vloženi veto na posamezen zakon pa je bil s strani državnega sveta neuspešen, saj je državni zbor pri vnovičnem glasovanju zakon potrdil. To pa je bil :

- Zakon o prevzemu državnih funkcij, ki so jih do 31. decembra 1994 opravljali organi občin (49. seja, 22. 5. 1995); Državni zbor je potrdil zakon na 32. seji (26. 5. 1995).

V letu 1996 je bilo s strani državnega sveta vloženi šest vetov na posamezne zakone. Od tega je bil državni svet uspešen dvakrat, kar pomeni, da je bil zakon pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru zavržen. To sta bila:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini (77. seja, 27. 6. 1996); zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (46. izredna seja, 3. 7. 1996).
- Zakon o dopolnitvah zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (79. seja, 24. 7. 1996), zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (48. izredna seja, 26. 7. 1996).

V ostalih štirih primerih pa državni svet z veti ni bil uspešen. To pomeni, da je bil zakon v državnem zboru pri vnovičnem glasovanju potrjen. To so bili:

- Proračun Republike Slovenije za leto 1996 (66. seja, 26. 1. 1996); Državni zbor ni dal veto na dnevni red.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (67. seja, 31. 1. 1996); Državni zbor je potrdil zakon na 40. izredni seji (2. 2. 1996).

- Zakon o postopku za ustanovitev občin ter za določitev njihovih območij (79. seja, 24. 7. 1996); Državni zbor ga je potrdil na 48. izredni seji (26. 7. 1996).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o volilni kampanji (81. seja, 8. 10. 1996). Do konca mandata Državni zbor o tem zakonu ni odločal, v novi sestavi pa ga je potrdil na 2. seji (19. 2. 1997).

V letu 1997 (do 17. 12.) pa je bilo s strani državnega sveta vloženih sedem vetov na posamezne zakone. Od tega je bil državni svet uspešen dvakrat, se pravi, da je bil zakon pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru zavrnjen. To sta bila:

- Zakon o posebnem davku od cestnih motornih vozil (89. seja, 28. 5. 1997); zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (6. seja, 1. 7. 1997).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o notariatu (94. seja, 16. 7. 1997), zakon v Državnem zboru ob ponovnem glasovanju ni bil sprejet (12. izredna seja, 29. 7. 1997).

V ostalih petih primerih pa je bil državni svet z veti neuspešen, kar pomeni, da so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru sprejeti. To so bili:

- Zakon o javnih naročilih (86. seja, 2. 4. 1997); Državni zbor je potrdil na 4. seji (23. 4. 1997).
- Zakon o lastninskem preoblikovanju pravnih oseb z družbenim kapitalom, ki prirejajo posebne igre na srečo, in o strukturi kapitala pravnih oseb, ki opravljajo dejavnost prirejanja posebnih iger na srečo (91. seja, 13. 6. 1997); Državni zbor je zakon ob ponovnem glasovanju sprejel na 6. seji (26. 6. 1997).
- Zakon o prevzemih (93. seja, 8. 7. 1997); Državni zbor je zakon ob ponovnem glasovanju sprejel (12. izredna seja, 29. 7. 1997).
- Zakon o spremembi zakona o vladi (93. seja, 8. 7. 1997), Državni zbor je zakon ob ponovnem glasovanju sprejel (12. izredna seja, 29. 7. 1997).
- Zakon o spremembi zakona o prometnem davku (95. seja, 1. 8. 1997), Državni zbor je zakon ob ponovnem glasovanju sprejel (13. izredna seja, 10. 9. 1997).

Podatki za leto 1997 so zajeti do 17. 12.; takrat se je namreč iztekel prvi mandat državnega sveta. V tem letu sta bila vložena še dva veta, vendar jih bom prikazala v naslednjem mandatnem obdobju, saj se je od 17. 12. začel drugi mandat državnega sveta.

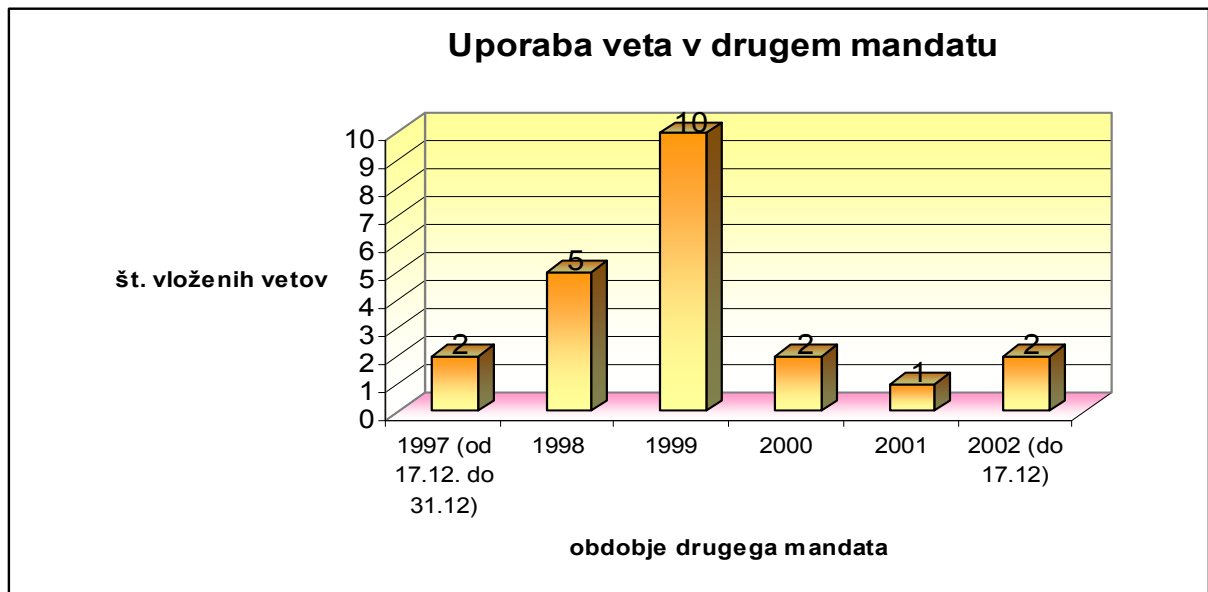
4.2.2 Uporaba odločilnega veta v drugem mandatu

Tabela 2: Uporaba vetov v drugem mandatnem obdobju (17. 12. 1997–17. 12. 2002) po letih

Leto	1997 (od 17. 12. do 31. 12)	1998	1999	2000	2001	2002 (do 17. 12)	SKUPAJ
Število vloženih vetov	2	5	10	2	1	2	22
Vnovično potrjeni zakoni v DZ	2	4	8	2	1	2	19
Zavrjeni zakoni v DZ	0	1	2	0	0	0	3

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/drugo_mandatno_obdobje.

Slika 2: Gibanje vloženih vetov v drugem mandatnem obdobju

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/drugo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto.

V drugem mandatnem obdobju je bilo vloženih dvaindvajset vetov na posamezne zakone. Pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru je bilo od skupno dvaindvajsetih vetov devetnajst zavrženih, se pravi, da so bili veti državnega sveta neuspešno vloženi. To pomeni, da so bili zakoni v državnem zboru pri vnovičnem glasovanju potrjeni. Državni svet pa je v treh primerih uspešno vložil veto, kar pomeni, da so bili zakoni na ponovnem glasovanju v državnem zboru zavrženi. Državni zbor v teh primerih ni dosegel absolutne večine.

V nadaljevanju navajam za posamezno leto v okviru drugega mandata veto, na katere zakone in na kateri seji je bil izglasovan, in če je bil zakon pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjen ali ne.

Drugi mandat državnega sveta se je pričel ob koncu leta 1997. Že takoj v začetku mandata sta bila vložena dva veta s strani državnega sveta na posamezni zakon. V obeh primerih je bil državni svet neuspešen, kar pomeni, da sta bila oba zakona sprejeta v državnem zboru pri vnovičnem glasovanju. To sta bila:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevkih za socialno varnost (2. seja, 23. 12. 1997); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 18. izredni seji (8. 1. 1998).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prometnem davku (2. seja, 23. 12. 1997); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 18. izredni seji (8. 1. 1998).

V letu 1998 je državni svet vložil pet vetov na posamezne zakone. Od tega je bil državni svet enkrat uspešen, kar pomeni, da zakon tudi pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru ni bil sprejet. To je bil:

- Zakon o upravnih taksah (24. seja, 23. 12. 1998), Državni zbor zakona pri ponovnem glasovanju na 31. izredni seji (19. 1. 1999) ni sprejel.

V ostalih štirih primerih pa državni svet z vetom ni bil uspešen. To pomeni, da so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjeni. To so bili:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sodnih taksah (5. seja, 3. 2. 1998); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 8. seji (4. 3. 1998).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (11. seja, 3. 6. 1998); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 10. seji (28. 7. 1998).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji (13. seja, 29. 7. 1998); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 24. izredni seji (16. 9. 1998).
- Zakon o davku na dodano vrednost (22. seja – 2. 12. 1998), Državni zbor je zakon sprejel na 30. izredni seji 18. 12. 1998.

V letu 1999 je bilo s strani državnega sveta vloženih največ vetov v drugem mandatu, in sicer deset na posamezne zakone. Državni svet je bil dvakrat uspešen, se pravi, da sta bila zakona v državnem zboru ob vnovičnem glasovanju zavrnjena. To pa sta bila:

- Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zadrugah (35. seja, 27. 5. 1999); Državni zbor zakona pri ponovnem glasovanju na 15. seji (22. 6. 1999) ni sprejel.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o poslancih (37. seja, 16. 6. 1999); Državni zbor zakona pri ponovnem glasovanju na 37. izredni seji (8. 7. 1999) ni sprejel.

V ostalih osmih primerih pa je bil državni svet z veti neuspešen, kar pomeni, da so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru sprejeti. To so bili:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (28. seja, 16. 2. 1999); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 11. seji (24. 2. 1999).
- Zakon o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (30. seja, 31. 3. 1999); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 34. izredni seji (7. 4. 1999).
- Zakon o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999–2001 (32. seja, 30. 4. 1999); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 14. seji (19. 5. 1999).

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (34. seja, 19. 5. 1999); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 15. seji (23. 6. 1999).
- Zakon o reviziji postopkov javnega naročanja (42. seja, 28. 7. 1999); Državni zbor je zakon sprejel na 39. izredni seji (16. 9. 1999).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Radioteleviziji Slovenija (44. seja, 21. 10. 1999); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 40. izredni seji (14. 10. 1999).
- Zakon o upravnih taksah (47. seja, 28. 12. 1999); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 18. redni seji (26. 1. 2000).
- Zakon o geodetski dejavnosti (47. seja, 28.12.1999); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 18. redni seji (26.1.2000).

V letu 2000 je državni svet vložil dva veta na posamezne zakone. Oba sta bila neuspešna, saj je državni zbor pri ponovnem glasovanju izglasoval oba zakona. To sta bila:

- Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (54. seja, 27. 6. 2000); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 52. izredni seji (11. 6. 2000).
- Zakon o potnih listinah državljanov Republike Slovenije (54. seja, 27. 6. 2000); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 52. izredni seji (11. 6. 2000).

V letu 2001 je bil s strani državnega sveta vložen en sam veto na posamezen zakon. Državni svet je bil s tem vetom neuspešen, saj je državni zbor ob vnovičnem glasovanju zakon sprejel. To pa je bil:

- Zakon o preoblikovanju prostih carinskih prodajaln na cestnih mejnih prehodih z državami članicami Evropskih skupnosti, ki delujejo v okviru Evropske unije, v mejne prodajalne in posebnih ukrepih nadzora teh prodajaln (60. seja, 7. 2. 2001); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 3. redni seji (21. 2. 2001).

V letu 2002 sta bila s strani državnega sveta vložena dva veta na posamezne zakone. Državni svet je bil v obeh primerih neuspešen, kar pomeni, da je državni zbor pri vnovičnem glasovanju zakona izglasoval. To sta bila:

- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (75. seja, 3. 5. 2002); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 18. izredni seji (7. 5. 2002).
- Zakon o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje (77. seja, 23. 5. 2002); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 17. seji (18. 6. 2002).

V letu 2002 je bil s strani državnega sveta vložen še en veto, ki ga prikazujem v naslednji razpredelnici, saj je od 17. 12. začel teči tretji mandat. Ta veto pa je bil vložen po 17. 12., se pravi v tretjem mandatu državnega sveta.

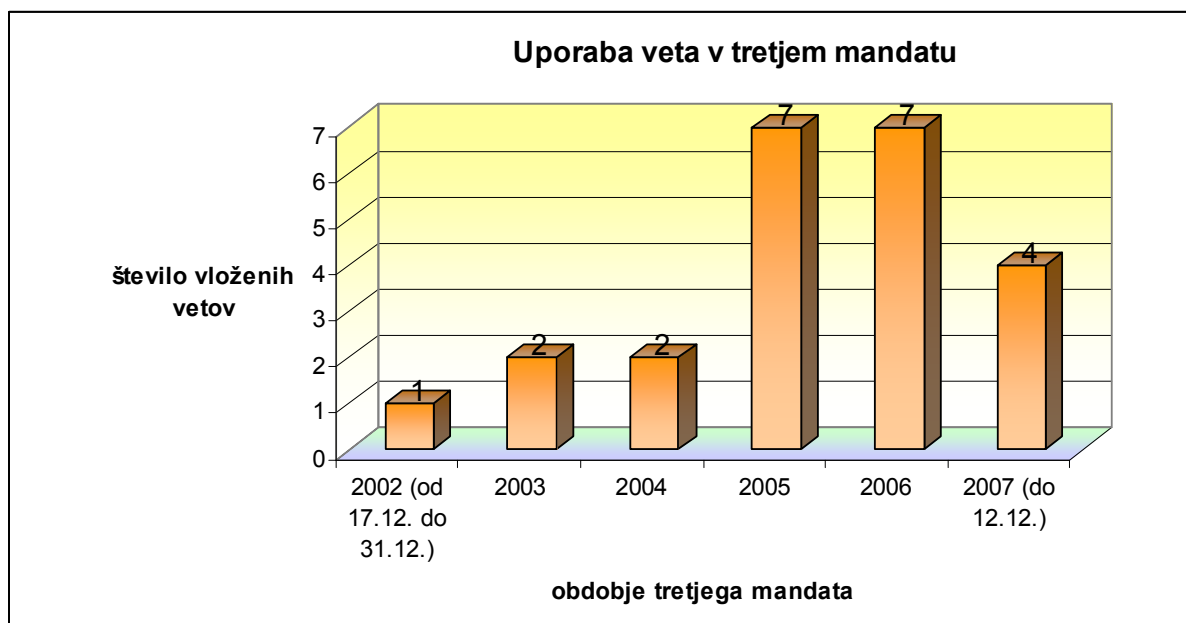
4.2.3 Uporaba odložilnega veta v tretjem mandatu

Tabela 3: Uporaba vetov v tretjem mandatnem obdobju (17. 12. 2002–12. 12. 2007) po letih

Leto	2002 (od 17. 12. do 31. 12.)	2003	2004	2005	2006	2007 (do 12. 12.)	SKUPAJ
Število vloženih vetov	1	2	2	7	7	4	23
Vnovično potrjeni zakoni v DZ	1	2	2	6	7	3	21
Zavrjnjeni zakoni v DZ	0	0	0	1	0	1	2

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/tretje_mandatno_obdobje/odlozilni_veto.

Slika 3: Gibanje vloženih vetov v tretjem mandatnem obdobju

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/tretje_mandatno_obdobje/odlozilni_veto.

V tretjem mandatnem obdobju je bilo vloženih triindvajset vetov na posamezne zakone. Pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru jih je bilo od skupno

triindvajsetih vetov enaindvajset zavrženih, se pravi, da so bili veti državnega sveta neuspešno vloženi. To pomeni, da so bili zakoni v državnem zboru pri vnovičnem glasovanju potrjeni. Državni svet pa je v dveh primerih uspešno vložil veto, kar pomeni, da so bili zakoni pri ponovnem glasovanju v državnem zboru zavrženi. Državni zbor v teh primerih ni dosegel absolutne večine.

V nadaljevanju navajam za posamezno leto v okviru tretjega mandata veto, na katere zakone in na kateri seji je bil izglasovan, in če je bil zakon pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjen ali ne.

Tretje mandatno obdobje državnega sveta se je začelo ob koncu leta 2002. Takoj v začetku tega mandata je bil od konca leta vložen en veto s strani državnega sveta. S tem vetom je bil državni svet neuspešen, kar pomeni, da je državni zbor pri vnovičnem glasovanju zakon sprejel. To pa je bil:

- Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2003 in 2004 (2. seja, 24. 12. 2002); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 26. izredni seji (27. 12. 2002).

V letu 2003 sta bila s strani državnega sveta vložena dva veta na posamezna zakona. V obeh primerih je bil državni svet neuspešen, saj je državni zbor pri ponovnem glasovanju izglasoval oba zakona. To sta bila:

- Zakon o izvršitvi 8. točke Odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I246/02-28 (12. seja, 5. 11. 2003); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 31. seji (25. 11. 2003).
- Zakon o divjadi in lovstvu (16. seja, 23. 12. 2003); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 33. seji (27. 1. 2004).

V letu 2004 sta bila s strani državnega sveta vložena dva veta na posamezna zakona. V obeh primerih je državni zbor pri ponovnem glasovanju izglasoval oba zakona, kar pomeni, da je bil državni svet z obema vetoma neuspešen. To sta bila:

- Zakon o dohodnini (2. izredna seja, 23. 4. 2004); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 44. izredni seji (6. 5. 2004).
- Zakon o varnosti cestnega prometa (3. izredna seja, 24. 6. 2004); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 38. seji (9. 7. 2004).

V letu 2005 je državni svet vložil sedem vetov na posamezne zakone. Od tega je bil samo en zakon v državnem zboru ob vnovičnem glasovanju zavržen, kar pomeni, da je bil državni svet uspešen. To je bil:

- Zakon o vinu (11. izredna seja, 23. 12. 2005); Državni zbor zakona na 14. izredni seji (11. 1. 2006) pri ponovnem odločanju ni sprejel.

V ostalih šestih primerih pa je bil državni svet neuspešen, kar pomeni, da je državni zbor na ponovnem glasovanju zakone vnovič izglasoval. To so bili:

- Zakon o radioteleviziji (5. izredna seja 29. 6. 2005); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 8. seji (15. julija 2005).
- Zakon o dopolnitvah zakona o državnem svetu (6. izredna seja, 15. 7. 2005); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 11. izredni seji (28. 7. 2005).
- Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih (7. izredna seja, 22. 7. 2005); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 11. izredni seji (28. 7. 2005).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini (9. izredna seja, 30. 11. 2005); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 13. izredni seji (8. 12. 2005).
- Zakon o spremembi zakona o raziskovalni in razvojni dejavnosti (9. izredna seja, 30. 11. 2005); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 13. izredni seji (8. 12. 2005).
- Zakon o spremembah zakona o trgovini (11. izredna seja, 23. 12. 2005); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 14. izredni seji (11. 1. 2006).

V letu 2006 je bilo s strani državnega sveta vloženi sedem vetov na posamezne zakone. V vseh sedmih primerih je bil državni svet neuspešen z vložitvijo veta na posamezne zakone, saj je državni zbor na ponovnem glasovanju zakone vnovič izglasoval. To pa so bili:

- Zakon o odpravljanju posledic dela z azbestom (12. izredna seja, 9. 3. 2006), Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 15. redni seji (28. 3. 2006).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vojnih veteranih (12. izredna seja, 9. 3. 2006); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 15. redni seji (28. 3. 2006).
- Zakon o spremembah zakona o visokem šolstvu (14. izredna seja, 29. 6. 2006); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 19. izredni seji (11. 7. 2006).
- Zakon o določitvi minimalne plače (47. seja, 11. 10. 2006); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 21. seji (26. 10. 2006).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (48. seja 8. 11. 2006); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 22. seji (28. 11. 2006).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o odpravljanju posledic dela z azbestom (17. izredna seja, 29. 11. 2006); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 23. seji (19. 12. 2006).
- Zakon o verski svobodi (18. izredna seja, 22. 12. 2006); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 24. seji (2. 2. 2007).

V letu 2007 so bili s strani državnega sveta vloženi štiri veti na posamezne zakone. Od tega je bil državni svet uspešen le enkrat, kar pomeni, da je bil zakon v državnem zboru pri vnovičnem glasovanju zavržen. To je bil:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zasebnem varovanju (20. izredna seja, 29. 6. 2007); Državni zbor zakona na 30. seji (13. 7. 2007) pri ponovnem odločanju ni sprejel.

V ostalih treh primerih pa je bil državni svet neuspešen, kar pomeni, da je državni zbor na ponovnem glasovanju zakone vnovič izglasoval. To so bili:

- Zakon o spremembi in dopolnitvi Obligacijskega zakonika (19. izredna seja, 5. 4. 2007); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 27. seji (24. 4. 2007).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic (21. izredna seja, 18. 7. 2007); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 28. izredni seji (11. 9. 2007).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (24. izredna seja, 30. 10. 2007).

V letu 2007 je bil vložen še en veto s strani državnega sveta, vendar ga prikazujem v naslednji razpredelnici, saj je od 12. 12. začel teči četrti mandat. Ta veto pa je bil vložen po 17. 12., se pravi v četrtem mandatu državnega sveta.

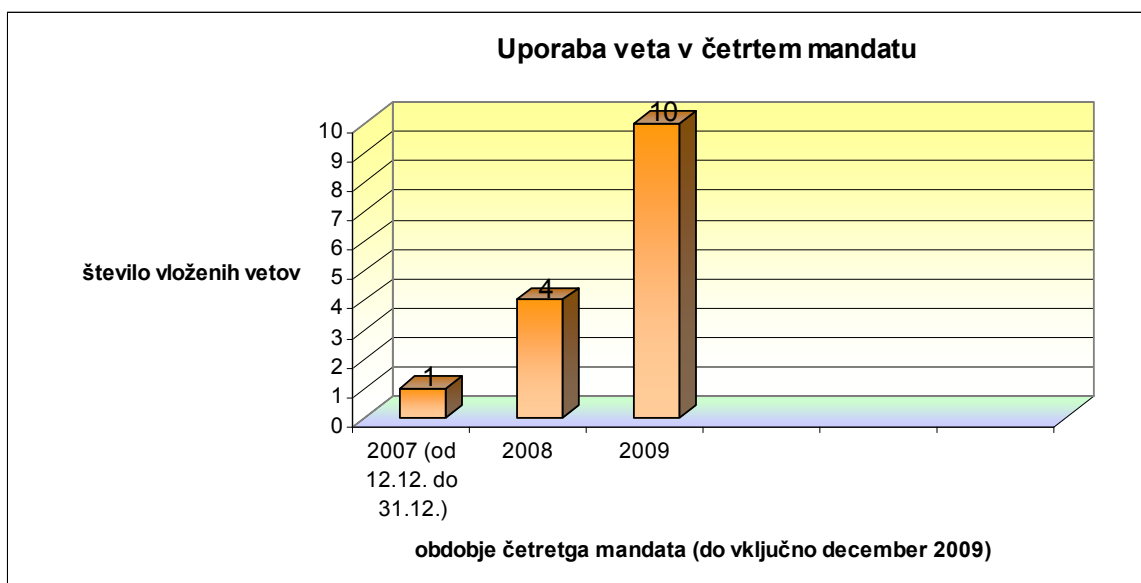
4.2.4 Uporaba odložilnega veta v četrtem mandatu do vključno decembra 2009

Tabela 4: Uporaba vetov v četrtem mandatnem obdobju (12. 12. 2007–31. 12. 2009) po letih do vključno decembra 2009

Leto	2007 (od 12. 12. do 31. 12.)	2008	2009	SKUPAJ
Število vloženi vetov	1	4	10	15
Vnovično potrjeni zakoni v DZ	1	3	10	14
Zavrženi zakoni v DZ	0	1	0	1

Vir: <http://www.ds-rs.si/dokumenti/porocila/PorociloDS-2009.pdf>,
<http://www.ds-rs.si/dokumenti/porocila/PorociloDS-2008.pdf>.

Slika 4: Gibanje vloženi vetov v četrtem mandatnem obdobju

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/četrto_mandatno_obdobje/odlozilni_veto.

V četrtem mandatnem obdobju do vključno decembra 2009 je bilo vloženi petnajst vetov na posamezne zakone. Pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru jih je bilo od skupno petnajstih vetov kar štirinajst zavrnenih, se pravi, da so bili veti državnega sveta neuspešno vloženi. To pomeni, da so bili zakoni v državnem zboru pri vnovičnem glasovanju potrjeni. Državni svet pa je le v enem primeru uspešno vložil veto, kar pomeni, da so bili zakoni pri ponovnem glasovanju v državnem zboru zavrneni. Državni zbor v teh primerih ni dosegel absolutne večine.

V nadaljevanju navajam za posamezno leto v okviru tretjega mandata veto, na katere zakone in na kateri seji je bil izglasovan, če je bil zakon pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjen ali ne.

Četrto mandatno obdobje državnega sveta se je začelo ob koncu leta 2007. Takoj v začetku tega mandata je bil od konca leta vloženi en veto s strani državnega sveta. S tem vetom je bil državni svet neuspešen, kar pomeni, da je državni zbor pri vnovičnem glasovanju zakon sprejel. To pa je bil:

- Zakon o pacientovih pravicah (1. izredna seja, 24. 12. 2007). Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 35. seji (29. 1. 2008).

V letu 2008 so bili s strani državnega sveta vloženi štiri veti na posamezne zakone. Od štirih vloženi vetov je bil državni svet v enem primeru uspešen, kar pomeni, da je bil zakon pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru zavrnen. To je bil:

- Zakon o zaključku postopkov vračanja podržavljenega premoženja (2. izredna seja, 4. 3. 2008); Državni zbor zakona na 36. seji (27. 3. 2008) pri ponovnem odločanju ni sprejel.

V ostalih treh primerih pa je bil državni svet neuspešen s svojimi veti, saj so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjeni. To pa so bili:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o odvetništvu (4. izredna seja, 29. 4. 2008); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 39. seji (20. 5. 2008).
- Kazenski zakonik (4. izredna seja, 29. 4. 2008); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 39. seji (20. 5. 2008).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (5. izredna seja, 5. 6. 2008); Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.

V letu 2009 je bilo s strani državnega sveta vloženi deset vetov na posamezne zakone. V vseh desetih primer je bil državni svet z vložitvijo veta neuspešen, saj je državni zbor na ponovnem glasovanju zakone vnovič izglasoval. To pa so bili:

- Zakon o spremembi Zakona o davku na dodano vrednost (7. izredna seja, 2. 4. 2009); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 5. seji (21. 4. 2009).
- Zakon o jamstveni shemi Republike Slovenije (7. izredna seja, 2. 4. 2009); Državni zbor je zakon ponovno sprejel na 5. seji (21. 4. 2009).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zasebnem varovanju (15. seja, 22. 4. 2009); Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (12. izredna seja, 29. 9. 2009); Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zadrugah (12. izredna seja, 29. 9. 2009). Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih zbornicah (13. izredna seja, 27. 11. 2009). Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (14. izredna seja, 23. 12. 2009). Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (14. izredna seja, 23. 12. 2009). Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na motorna vozila (14. izredna seja, 23. 12. 2009). Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.
- Zakon o spremembah Zakona o tajnih podatkih (14. izredna seja, 23. 12. 2009); Državni zbor je zakon na ponovnem glasovanju vnovič izglasoval.

4.3 UPORABA ODLOŽILNEGA VETA V VSEH MANDATNIH OBDOBJIH DO VKLJUČNO DECEMBRA 2009

Tabela 5: Uporaba veta v vseh mandatnih obdobjih (do vključno decembra 2009)

Mandat	Sprejeti odložilni veti v Državnem svetu	Uspešni odložilni veti na zakone, ki ob ponovnem glasovanju v Državnem zboru niso bili sprejeti.	Neuspešni odložilni veti na zakone, ki so bili ob ponovnem glasovanju v Državnem zboru sprejeti
Prvi mandat (1992–1997)	34	8	26
Drugi mandat (1997–2002)	22	3	19
Tretji mandat (2002–2007)	23	2	21
Četrty mandat (2007 do vključno septembra 2009)	15	1	14

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=drzavni_svet.

Tabela 6: Uporaba vetov od leta 1993 do 2009

Leto	1992–2009
Število vloženih vetov	94
Število neuspešnih vetov v DZ	80
Število uspešnih vetov v DZ	14

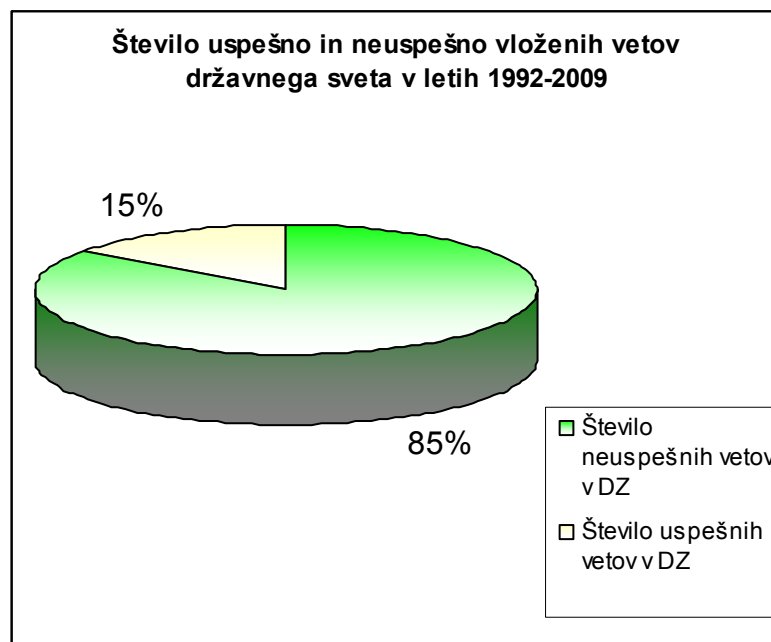
Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/cetrto_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/tretje_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/drugo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/prvo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010.

Tabela 7: Uporaba vetov v odstotkih od leta 1993 do 2009

Leto	1992–2009
Število vloženih vetov	100 %
Število neuspešnih vetov v DZ	85 %
Število uspešnih vetov v DZ	15 %

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/cetrto_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/tretje_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/drugo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/prvo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010.

Slika 5: Število uspešno in neuspešno vloženih vetov državnega sveta v letih 1992–2009

Vir: http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/cetrto_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/tretje_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/drugo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/prvo_mandatno_obdobje/odlozilni_veto, 2010.

Državni svet je do sedaj zaključil že tri mandate in pol svojega delovanja. V svojih treh mandatih in pol je svojo najpomembnejšo pristojnost, in sicer pravico do odločilnega veta, uporabljal in vlagal različno. Z odločilnim vetom državni svet

zahteva, da državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča, in sicer jo pošlje predsednik državnega sveta predsedniku državnega zbora najkasneje v sedmih dneh od sprejetja zakona. Državni svet z vetom ponavadi pokaže svoje nestrinjanje z sprejetimi zakoni v državnem zboru.

Odložilnih vetov je bilo od začetka svojega delovanja, in sicer od leta 1993 pa do konca decembra 2009, vloženi 94. Od tega je bil državni svet uspešen s 14 veti, v preostalih 80 vetih pa ni bil uspešen. To pomeni, da je bil državni svet v 15 % uspešen, v preostalih 80 % pa državni svet z odločilnimi veti ni bil uspešen.

S strani državnega sveta je bilo moč zaslediti največjo aktivnost vlaganja odločilnih vetov v prvem mandatu svojega delovanja. V tem obdobju je bilo s strani državnega sveta vloženi kar 34 vetov. Posledica tolikšnega števila vloženi vetov je bilo najuspešnejše mandatno obdobje državnega sveta (glede na uspešno vložene vete). To predstavlja 8 uspešno vloženi vetov v prvem mandatnem obdobju oziroma 24% uspešnost. Poleg tega pa je v prvem mandatu zaslediti tudi največjo neuspešnost vloženi vetov s strani državnega sveta. Državni svet je bil neuspešen s 26 veti, kar predstavlja kar 76 %.

V drugem mandatu državnega sveta je bilo vloženi bistveno manj vetov kot v prvem mandatu. V tem obdobju je bilo s strani državnega sveta vloženi 22 vetov. To pa predstavlja kar 12 vetov manj kot v prvem mandatnem obdobju. Državni svet je bil v tem mandatu kar v 86 % neuspešen. To predstavlja 19 neuspešno vloženi vetov državnega sveta od skupno 22 vloženi vetov. Uspešno vloženi vetov pa je bilo za 14 %, kar pa predstavlja 3 uspešno vložene vete državnega sveta od skupno 22 vloženi vetov.

V tretjem mandatu je bila aktivnost vlaganja odločilnih vetov s strani državnega sveta približno enaka drugemu mandatu. S strani državnega sveta je bilo v tem obdobju vloženi 23 vetov. To predstavlja zgolj en veto več kot v drugem mandatu in kar 11 vetov manj kot v prvem mandatu. V tem mandatu je bilo neuspešno vloženi vetov za kar 91 %, kar pomeni da je bilo 21 neuspešno vloženi vetov. Uspešnost vlaganja vetov pa je bila zgolj 9%, kar predstavlja samo dva uspešno vložena veta od skupno 23 vetov.

V četrtem mandatu državnega sveta pa je bilo do vključno december 2009 vloženi 15 vetov. Od tega je bil državni svet kar v 93 % neuspešen. To predstavlja 14 vloženi vetov od skupno 15. Državni svet pa je bil samo z enim vetom uspešen, kar predstavlja zgolj 7% uspešnost državnega sveta.

5 ZAKLJUČEK

Diplomsko nalogo sem zasnovala tako, da sem najprej podrobno predstavila državni svet. V okviru državnega sveta sem predstavila ureditev državnega sveta po ustavi, kako potekajo volitve v državni svet, njegovo sestavo in organizacijo, kaj so temeljne pravice in obveznosti članov in v kakšnem razmerju je državni svet do nekaterih drugih državnih organov, predvsem do državnega zbora in vlade. Nato sem opredelila in razložila vlogo in pomen odločilnega sveta v zakonodajnem postopku ter na podlagi podatkov, ki sem jih pridobila iz letnih poročil državnega sveta podala analizo uporabe sveta za tri pretekla mandatna obdobja ter začetek četrtega. Pri tem pa sem statistične podatke tudi ustrezno komentirala.

Pristojnosti državnega sveta so vezane na zakonodajno funkcijo v državnem zboru. Državni svet ima predvsem svetovalno oziroma nadzorstveno funkcijo. V okviru seznanitve, v kakšnem razmerju je državni svet do drugih državnih organov, velja izpostaviti, da je državni svet v tesnem razmerju z državnim zborom glede svojih pristojnosti. Pri tem pa je potrebno izpostaviti, da državni svet nima ustavno določenega razmerja do vlade.

Odločilni veto predstavlja eno najpomembnejših pristojnosti državnega sveta. Vendar pa kljub temu to področje ni najbolje urejeno v našem pravnem redu. Pravni strokovnjaki namreč poudarjajo, da je rok za vložitev sveta po sprejetju zakona v državnem zboru absolutno prekratek. Slovenija ima tako najkrajši možni rok za vložitev sveta. Na podlagi zbranih podatkov iz poročil o delu državnega sveta sem za vsak mandat posebej pripravila razpredelnico ter graf, ki prikazujeta število vloženih vetov v posameznem mandatu. Pri tem sem navedla tudi zakone, o katerih se je ponovno odločalo.

Na podlagi zbranih podatkov o vloženih vetih v svoji analizi ugotavljam, da je bila dinamika vlaganja vetov najvišja v prvem mandatu delovanja državnega sveta. Ta mandat je bil tudi najuspešnejši po številu uspešno vloženih vetov, kar pomeni, da so bili zakoni pri ponovnem glasovanju v državnem zboru zavrjeni. V prvem mandatu je bilo izglasovanih kar 34 vetov na posamezne zakone. Državni svet je bil uspešen z 8 veti, kar pomeni, da so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem svetu zavrjeni, ostalih 26 zakonov pa je bilo potrjenih, kar pa pomeni, da državni svet ni bil uspešen z vloženimi veti. Drugi in tretji mandat sta po dinamiki vlaganja vetov približno enaka, vendar pa bistveno manj uspešna v razmerju s prvim mandatom delovanja državnega sveta. V drugem mandatnem obdobju je bilo izglasovanih 22 vetov. Pri tem jih je bilo 19 zavrjenih, se pravi, da so bili veti državnega sveta neuspešno vloženi. Državni svet je v treh primerih uspešno vložil veto, kar pomeni, da so bili zakoni pri ponovnem glasovanju v državnem zboru zavrjeni. V tretjem mandatnem obdobju je bilo izglasovanih 23 vetov na posamezne zakone. Državni svet je bil v dveh primerih uspešen v ostalih 21 primerih pa ne, kar pomeni, da so bili zakoni pri vnovičnem glasovanju v državnem zboru potrjeni. V četrtem mandatu do vključno decembra 2009 je bilo vloženih 15 vetov. Državni svet je le v enem primeru

uspešno vložil veto v vseh ostalih 14 primerih pa državni svet ni bil uspešen z odločilnimi veti. Odločilnih vetov je bilo s strani državnega sveta od začetka svojega delovanja, in sicer od leta 1993 pa do konca decembra 2009 vloženi 94 vetov. Državni svet je bil le v 15 % uspešen, v preostalih 80 % pa z odločilnimi veti ni bil uspešen.

Moje mnenje je, da je odločilni veto potreben v državnem svetu, saj se s tem, ko da državi svet odločilni veto na določen zakon, zagotavlja bolj poglobljeno preučevanje posameznega zakona in s tem posledično boljše zakone.

V zaključku pa bi se dotaknila še dileme, in sicer prihodnost državnega sveta. V prihodnosti so pravzaprav možni samo trije scenariji, in sicer ti, da se lahko, kot je to storila Hrvaška, ukine dvodomnost in se uvede enodomni parlament, lahko se ohrani obstoječo ureditev ali pa se državni svet reformira. Kot slednje se predlaga nadomestitev državnega sveta z zborom pokrajin.

V prid enodomnemu parlamentu govorijo argumenti, kot so večja učinkovitost in manjši stroški pri delovanju parlamenta. Predvsem bi tako dosegli hitrejše sprejemanje zakonov, vendar pa kvantiteta sprejetih zakonov ni merilo za njihovo kvaliteto in je zato v zakonodajnem postopku potrebno imeti nekatere zaviralne elemente, ki zagotavljajo bolj poglobljeno preučevanje zakonov in posledično boljše zakone. Ravno temu pa služi državni svet (po Ribičiču, 2000, str. 54). V prid temu govorijo tudi statistični podatki. Iz teh je namreč razvidno, da je večino zakonov, ki jih je na pobudo državnega sveta preučilo ustavno sodišče, bilo zavrnjenih.

Za reformo in uvedbo zbora pokrajin se zavzema predvsem Ribičič, ker bi takšen drugi dom bistveno doprinesel k omejevanju strank in s tem h krepitvi lokalne samouprave in lokalnih interesov. Ribičič tudi predlaga, da se ustanovi nekakšen pol dom, ki bi se iz spodnjega doma izločil kot drugi dom le, kadar bi se odločalo o zadevah lokalnega pomena. Na ta način naj bi zagotovili uresničevanje lokalnih interesov brez potrebe po pravem drugem domu. Socialno-ekonomske interese pa bi namesto državnega sveta zastopal ekonomsko-socialni svet. Kritike izhajajo iz dejstva, da so lokalni interesi zastopani preko državnega sveta in da je potrebno iskati rešitve v okviru obstoječega sistema. Z izključitvijo preostalih interesnih skupin bi se stanje samo poslabšalo. (Kristan, 2003, str. 155–157).

Trenutno stanje kaže na to, da se je državni svet dodobra zasidral v obstoječem političnem redu kljub svoji nedorečeni poziciji. Kljub poskusom o ukinitvi in idejam o spremembah, se namreč obstoječa ureditev še vedno ohranja. Po mojem mnenju bi bila še najboljša rešitev manjša sprememba obstoječega sistema, ki bi bolj natančno definirala interesne sfere državnega sveta in mu na teh področjih pustila več pristojnosti. Ker je nesmiselno pričakovati, da bi državi zbor na kateremkoli področju državnemu svetu dovolil absolutni veto, bi bil velik napredek že, če bi se ob suspenzivnem vetu ponovno razpravljalo o zakonu. Prav tako bi bil velik napredek, če bi lahko veto vlagali na posamezne člene zakona in ne le na zakon kot celoto.

S proučitvijo tega pomembnega področja sem pridobila veliko novega znanja. Želela pa bi, da se položaj državnega sveta v prihodnosti v našem pravnem redu izboljša.

LITERATURA

- [1]. Grad, Franc, Kaučič, Igor, Ribičič, Kristan, Ivan. Državna ureditev Slovenije. Ljubljana, 1999.
- [2]. Kaučič, Igor, Grad, Franc. Ustavna ureditev Slovenije – 5. spremenjena in dopolnjena izdaja. GV Založba, Ljubljana, 2008.
- [3]. Kocjančič, Rudi, Ribičič, Ciril, Kaučič, Rudi, Grad, Franc. Ustavno pravo Slovenije. Fakulteta za upravo, Ljubljana, 2006.
- [4]. Bohinc, Rado, Cerar, Miro, Rajgelj, Barbara. Temelji prava in pravne ureditve. GV Založba, Ljubljana, 2006.
- [5]. Jeseničnik, Mirja. Volitve državnega sveta. Diplomsko delo, Cerar, M. (mentor). Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 1999.
- [6]. Štrus, Dušan. Odložilni veto Državnega sveta Republike Slovenije. 2002 Pravniki, št. 4–5, letnik 57. Zveza društev pravnikov Republike Slovenije, Ljubljana, str. 293–315.
- [7]. Perenič, Gorazd. Status državnega sveta. Diplomsko delo, Cerar, M. (mentor). Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 1998.
- [8]. Gorenšek, Domen. Ustavni položaj državnega sveta. Diplomsko delo, Grad, F. (mentor). Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, 2006.
- [9]. Ribičič, Ciril. Podoba parlamentarnega desetletja. Samozaložba, Ljubljana, 2000.
- [10]. Cerar, Miro. Status državnega sveta. 1993, Pravna praksa, št. 279/93. Gospodarski vestnik, Ljubljana, str. 5.
- [11]. Štrus, Dušan. Pristojnosti drugega doma parlamenta. Doktorska disertacija, Grad, Franc (mentor). Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana, str. 342.
- [12]. Štrus Dušan. Pravna ureditev Državnega sveta Republike Slovenije. Državni svet Republike Slovenije, Ljubljana, str. 123.
- [13]. Grad, Franc. Novi volilni sistem. Institut za Javno upravo pri pravni fakulteti v Ljubljani, Ljubljana, 1992.

- [14]. Grad, Franc. Volitve in volilni sistem. Ljubljana, 2004.
- [15]. Grims, Branko. Primerjava drugih domov parlamentov: slovenski in ameriški primer. Znanstvena knjižica 6, Ljubljana, 2006.
- [16]. Štrus Dušan, Franko Maja. Dvodomnost – demokracija in vloga civilne družbe. Državni svet Republike Slovenije, Ljubljana, 2002, str. 80.
- [17]. Trstenjak, Verica. O nekaterih vprašanjih ob konstituiranju državnega zbora in državnega sveta Republike Slovenije. 1993, V: Pravniki, št. 1–3, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana, str. 65–77.

VIRI

Pravni viri

- Ustava Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 33/1991.
- Zakon o državnem svetu, Uradni list RS, št. 100/2005.
- Zakon o spremembah zakona o državnem svetu, Uradni list RS, št. 76/05.
- Zakon o ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 15/94.
- Zakon o referendumu in ljudski iniciativi, Uradni list RS, št. 15/94, 26/07.
- Poslovnik državnega sveta, Uradni list RS, št. 44/1993, 14/1999, 18/05 in 73/09.
- Poslovnik državnega zbora, Uradni list RS, št. 35/02, 60/04.

Internetni viri

- Državni svet Republike Slovenije,
http://www.ds-rs.si/?q=drzavni_svet.
- Poročilo o delu državnega sveta v tretjem mandatu,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/tretje_mandatno_obdobje.
- Poročilo o delu državnega sveta v drugem mandatu,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/drugo_mandatno_obdobje.
- Poročilo o delu državnega sveta v prvem mandatu,
http://www.ds-rs.si/?q=zgodovina/prvo_mandatno_obdobje.
- Bilteni Državnega sveta RS, <http://www.ds-rs.si/?q=publikacije/porocila>.
- Poročilo o delu državnega sveta v letu 2008,
<http://www.ds-rs.si/dokumenti/porocila/PorociloDS-2008.pdf>.
- Poročilo o delu državnega sveta v letu 2009,
<http://www.ds-rs.si/dokumenti/porocila/PorociloDS-2009.pdf>.

SEZNAM SLIK IN TABEL

Seznam slik

Slika 1: Gibanje vloženih vetov v prvem mandatnem obdobju.....	24
Slika 2: Gibanje vloženih vetov v drugem mandatnem obdobju.....	28
Slika 3: Gibanje vloženih vetov v tretjem mandatnem obdobju	32
Slika 4: Gibanje vloženih vetov v četrtem mandatnem obdobju.....	36
Slika 5: Število uspešno in neuspešno vloženih vetov državnega sveta v letih 1992–2009 ...	39

Seznam tabel

Tabela 1: Uporaba vetov v prvem mandatnem obdobju (23. 12. 1992–17. 12. 1997) po letih	23
Tabela 2: Uporaba vetov v drugem mandatnem obdobju (17. 12. 1997–17. 12. 2002) po letih	28
Tabela 3: Uporaba vetov v tretjem mandatnem obdobju (17. 12. 2002–12. 12. 2007) po letih	32
Tabela 4: Uporaba vetov v četrtem mandatnem obdobju (12. 12. 2007–31. 12. 2009) po letih do vključno decembra 2009	35
Tabela 5: Uporaba veta v vseh mandatnih obdobjih (do vključno decembra 2009).....	38
Tabela 6: Uporaba vetov od leta 1993 do 2009	38
Tabela 7: Uporaba vetov v odstotkih od leta 1993 do 2009	39

IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORJA

Podpisana Mateja Mišmaš izjavljam, da sem avtorica diplomske naloge z naslovom:
UPORABA ODLOŽILNEGA VETA DRŽAVNEGA SVETA V LETIH 1992-2009.

Podpis:

Diplomsko nalogo je lektorirala prof. slov. Vanja Pušič.

Podpis: